

laksmonitor 2012

Het tevredenheidsonderzoek onder
leerlingen in het voortgezet onderwijs

Een onderzoek in opdracht van het LAKS

LAKS
landelijk actie comité scholieren

Colofon

LAKS-Monitor is een onderzoek van LAKS, het Landelijk Aktie Komitee Scholieren, onder scholieren in het voortgezet onderwijs.

Algemene projectcoördinatie

Tobias Grond
Geke Hasperhoven
Edith den Besten
Thomas Slooijer
Siebert Weitenberg

Onderzoek

ResearchNed Nijmegen
Marc Thomassen
Joyce Bendig-Jacobs
Froukje Wartenbergh-Cras
Nijmegen, 21 juni 2012

Ontwerp

Dog and Pony, Amsterdam

Druk

Postfly

LAKS-Monitor kon worden uitgevoerd dankzij een financiële bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

© 2012 ResearchNed Nijmegen in opdracht van het Landelijk Aktie Komitee Scholieren (LAKS). Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. Het onderzoeksrapport kan worden gedownload via www.laks.nl. Gedrukte exemplaren kunnen worden (na)besteld bij LAKS, zolang de voorraad strekt. Hiervoor wordt slechts een bijdrage in verzend- en administratiekosten gerekend.

www.laks.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord

1 Inleiding 7

1.1 Waarom de laksmonitor? 7

1.2 Onderzoekopzet 7

1.3 Leeswijzer 8

2 Leerlingenparticipatie 9

2.1 Bekendheid leerlingenraad en medezeggenschapsraad 9

2.2 Inspraak 10

2.3 Behoeftes aan inspraak 13

2.4 Veranderingen ten opzichte van de laksmonitor 2010 14

2.5 Samenvatting 14

3 Lessen en toetsen 15

3.1 Lesmateriaal 15

3.2 ICT-gebruik in de klas 16

3.3 Lesrooster 18

3.4 Toetsen 21

3.5 Veranderingen ten opzichte van laksmonitor 2010 24

3.6 Samenvatting 24

4 Docenten en begeleiding 25

4.1 Docenten 25

4.2 Manier van lesgeven 28

4.3 Beroepsstage vmbo 30

4.4 Hoeveelheid huiswerk 32

4.5 Begeleiding bij keuzes 32

4.6 Veranderingen ten opzichte van de laksmonitor 2010 35

4.7 Samenvatting 35

5 Schoolorganisatie 36

5.1 Onderwijsvoorzieningen 37

5.2 Sfeer en veiligheid 40

5.3 Faciliteiten en voorzieningen op school 43

5.4 Beperking en school 46

5.5 Veranderingen ten opzichte van de laksmonitor 2010 47

5.6 Samenvatting 48

6 Algemene tevredenheid	49
6.1 Algemene tevredenheid over de schoolkeuze	49
6.2 Rapportcijfer voor de school	51
6.3 Rapportcijfers naar schoolkenmerken	52
6.4 Welke aspecten zijn het meest bepalend voor de tevredenheid?	53
6.5 Veranderingen ten opzichte van de laksmonitor 2010	54
6.6 Samenvatting	55
7 Samenvatting en visie van het LAKS	55
7.1 Samenvatting	55
7.2 Visie	57
Bijlage A: Respons naar achtergrondkenmerken	61
Bijlage B: Samenhang losse stellingen en rapportcijfer voor school	63
Bijlage C: Clusterindeling	65
Bijlage D: Vragenlijst van de laksmonitor 2012	66
Bijlage E: Lijst met figuren en tabellen	77

In het onderzoek konden leerlingen iedere vraag beantwoorden met vijf antwoorden, verbeeld in emoticons. In de resultaten zijn de eerste twee categorieën 'heel ontevreden' 'ontevreden' en de laatste twee categorieën 'tevreden' en 'heel tevreden' samengevoegd. Neutraal is apart gebleven. In de tabellen worden drie kleuren gebruikt. Roze betekent ontevreden, blauw neutraal en geel tevreden.

- ;-D heel tevreden | heel goed (gebruikt in tabellen)
- ;-) tevreden | goed
- :-| neutraal | redelijk (gebruikt in tabellen)
- :-| ontevreden | slecht
- }-(heel ontevreden | heel slecht (gebruikt in tabellen)

Voorwoord

Beste scholier, schoolleider, beleidsmaker of geïnteresseerde,

Voor jou, of u, ligt het landelijk rapport van de laksmonitor 2012. Voor de tweede maal is de tevredenheid van scholieren in het voortgezet onderwijs op grote schaal onderzocht. Een prachtig resultaat waar we trots op zijn. De **laks**monitor is echter niet alleen uniek vanwege haar grootte, maar misschien wel vooral omdat het een onderzoek van de scholier zelf is.

In 2010 nam het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) het initiatief voor dit onderzoek en samen met ResearchNed is dit jaar opnieuw geprobeerd om de vraag te beantwoorden die in het onderwijsveld steeds centraal zou moeten staan: 'wat vindt de scholier nu eigenlijk zelf van het onderwijs en de school?'

Iedere scholier is anders. In Nederland proberen we de scholier wel in hokjes te plaatsen, zoals ons onderwijssysteem met vmbo, havo en vwo duidelijk maakt, maar dit blijkt erg lastig. Het belangrijkste onderdeel van de **laks**monitor is dan ook het onderhavige rapport of het rapportcijfer dat scholieren aan hun school geven. Het belangrijkste is dat scholen samen met scholieren aan de slag gaan om het onderwijs te verbeteren.

Het LAKS biedt daarom meer dan alleen dit rapport. Online kunnen alle resultaten tot op detail opgezocht en vergeleken worden. We hopen dat scholieren en schoolleiding naar aanleiding van de **laks**monitor samen aan de slag gaan, eventueel geholpen door een van onze trainingen. Ook wij kunnen immers niet onder de mening van scholieren uit: zij zijn de ervaringsdeskundigen van het onderwijs! Het onderwijs is van de scholier en de scholier moet niet alleen zijn of haar mening kunnen geven, maar ook kunnen meepraten.

Het staat onomstotelijk vast dat de scholier tevreden moet zijn over het onderwijs. Duidelijk wordt dat we volgens de scholieren van Nederland nu niet stil kunnen zitten. Schoolbesturen, docenten en scholieren moeten de handen ineen slaan voor de verbetering van de onderwijskwaliteit. We moeten werken aan de motor van onze samenleving en kenniseconomie en achterstallig onderhoud plegen. Aan de slag dus!

Tobias Grond
Geke Hasperhoven
projectleiders LAKS-Monitor 2012 / scholieren

1 Inleiding

1.1 Waarom de laksmonitor?

Hoe tevreden zijn scholieren over hun onderwijs? Wat is hun mening over de kwaliteit van docenten, het gebruik van ICT in de les en de hoeveelheid inspraak die zij hebben? Om deze en andere vragen over de tevredenheid te beantwoorden heeft het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) voor de tweede keer een onderzoek laten uitvoeren onder scholieren uit het voortgezet onderwijs. Ruim 55.000 scholieren hebben hun mening gegeven.

Scholieren hebben dagelijks te maken met onderwijs in de klas en kunnen uit eigen ervaring een oordeel geven over het onderwijs en onderwijsgerelateerde zaken. Onderwijsbestuurders kunnen de mening van de scholieren gebruiken als input bij het verbeteren van de onderwijskwaliteit op hun school. Daarnaast heeft het LAKS in de afgelopen 25 jaar ervaren dat scholieren ook zélf veel leren, en in hun ontwikkeling kunnen groeien, als zij meedenken, meepraten en meebeslissen. Kortom, leerlingparticipatie heeft meerwaarde voor de hele school!

Voor u ligt de rapportage van de **laks**monitor 2012. In dit rapport worden de landelijke resultaten weergegeven. De resultaten per school kunt u bekijken op www.laks-monitor.nl. Op deze website kunt u zelf met de gegevens aan de slag en de resultaten uitsplitsten op het gewenste niveau. Ook kunt u de resultaten van scholen met elkaar vergelijken.

1.2 Onderzoeksopzet

Scholen hebben in september 2011 een eerste uitnodiging ontvangen van het LAKS om hun school aan te melden voor deelname aan de **laks**monitor. Elke deelnemende school heeft vervolgens via een online portaal haar klassen aangemeld. Per klas ontving de school één inlogcode. De vragenlijst is klas-sikaal afgenomen tussen 1 februari tot en met 8 april 2012 op een door de instelling bepaald tijdstip onder begeleiding van een docent. De dataverzameling van de **laks**monitor heeft geheel online plaatsgevonden. Alle leerlingen konden inloggen met dezelfde inlogcode. Op basis van de gebruikte inlogcode zijn achteraf gegevens over de klas (bijvoorbeeld leerjaar en klasnaam) en school (bijvoorbeeld locatiecode en leerlingaantal) aan de enquêteresultaten gekoppeld.

Elke school had bovendien de mogelijkheid om vijf eigen vragen aan de vragenlijst toe te voegen. Ook is via deelname aan de **laks**monitor direct de vragenlijst van Vensters voor Verantwoording afgenomen onder alle derdeklassers.

Na afloop van het veldwerk zijn de databestanden opgeschoond. In stap één zijn alle enquêtes verwijderd die niet helemaal waren ingevuld of enquêtes waarvan de invultijd te kort is geweest om ze als serieus te beschouwen. Volgens is gecontroleerd op onlogische antwoorden voor zover deze door het interviewsript niet al waren ondervangen. Ook enquêtes waarbij te vaak hetzelfde antwoord is gegeven, zijn buiten beschouwing gelaten in de analyses. In totaal hebben 63.144 leerlingen een start gemaakt met de vragenlijst. Na het opschonen van de bestanden is er een nettorespons van 55.263 leerlingen overgebleven.

Veel scholen kiezen ervoor slechts een deel van de leerlingen te laten deelnemen aan het onderzoek. Hierdoor ontstaat een scheve verdeling van leerlingen ten opzichte van de hele populatie. Een analyse van de respons naar achtergrondkenmerken laat zien dat er sprake is van een onevenwichtige vertegenwoordiging in de respons naar leerjaar, schoolsoort, geslacht en etniciteit. Om hiervoor te corrigeren is de onevenredige verdeling in de respons tussen groepen naar leerjaar, schooltype, geslacht en etniciteit rechtgetrokken door het relatieve aandeel van een deelpopulatie in de responsgroep te delen door hetzelfde aandeel binnen de populatie. Dit is de weegfactor. Door het gebruik van deze weegfactor wegen groepen die ondervertegenwoordigd zijn in de respons zwaarder mee in het landelijke totaalgemiddelde. Oververtegenwoordigde groepen hebben een kleiner gewicht gekregen waardoor zij minder zwaar meewegen.

1.3 Leeswijzer

In dit rapport wordt de tevredenheid van scholieren beschreven, verdeeld over vijftien thema's in vijf hoofdstukken. Voor elk thema is, indien mogelijk, een totaalscore berekend. Hierin zijn de antwoorden op de vragen die onder dit thema vallen samengevoegd tot een gemiddelde score. Deze totaalscore is weergegeven in een figuur. Daarnaast zijn de resultaten voor de totaalscore ook uitgesplitst per leerjaar en onderwijsniveau. Het onderwijsniveau is in deze figuren ingedeeld in vier groepen: brugklas, vmbo, havo en vwo. De brugklas staat in dit geval voor alle leerlingen in leerjaar 1 en 2 en de leerlingen in leerjaar 3 die hebben aangegeven nog in een gemengde brugklas te zitten. Aan het eind van elk hoofdstuk is gekeken naar de veranderingen ten opzichte van de eerste **laks**monitor. Ook al is het nog te vroeg om van trends te kunnen spreken, toch is het interessant om naar eerste verschillen te kijken. Ten behoeve van de eerlijke vergelijking tussen beide jaren zijn de clusterindelingen opnieuw gemaakt op basis van de aanpassingen in de vragenlijst van 2012. Het kan dus zijn dat de hier gepresenteerde cijfers voor 2010 afwijken van die in de rapportage van 2010.

In hoofdstuk 6 'Algemene tevredenheid' is de algemene tevredenheid van scholieren uitgedrukt in een rapportcijfer en is dit cijfer afgezet tegen enkele kenmerken van de respondenten. Ook is gekeken naar de tevredenheid over de schoolkeuze. In paragraaf 6.4 is een korte analyse gegeven van de onderwerpen die de grootste invloed hebben op het totaalcijfer. Daarnaast is gekeken naar de invloed van schoolkenmerken zoals schoolsoort en schoolgrootte op het gegeven totaalcijfer.

In hoofdstuk 7 van dit rapport geeft het LAKS een samenvatting van de hoofdlijnen van dit rapport en haar visie op de resultaten.

In de bijlagen is de respons uitgesplitst naar een aantal achtergrondkenmerken, wordt de samenhang tussen de losse stellingen en het gegeven rapportcijfer voor de school weergegeven en is de vragenlijst van de **laks**monitor opgenomen.

2 Leerlingenparticipatie

Leerlingenparticipatie is een van de belangrijkste thema's voor het LAKS. LAKS stimuleert leerlingen tot meedenken, meedoen en meebeslissen op school. Zo organiseert het LAKS al sinds eind jaren '80 cursussen voor leerlingenraden en medezeggenschapsraden om hiermee de inspraak van scholieren bij deze organen op school beter te positioneren en tot uiting te laten komen. Ook op andere manieren dan deelname aan de leerlingen- of medezeggenschapsraad is het als leerling mogelijk om mee te denken, te doen of te beslissen op school, bijvoorbeeld door deel te nemen aan een klankbordgroep of lid te worden van de feestcommissie.

De vragen die in dit hoofdstuk aan bod komen, zijn:

- *Zijn leerlingen bekend met het bestaan van een leerlingenraad en medezeggenschapsraad op school?*
- *Hoe tevreden zijn leerlingen over de mogelijkheid tot inspraak op school?*
- *Hoeveel behoefte hebben leerlingen aan inspraak op school?*

2.1 Bekendheid leerlingenraad en medezeggenschapsraad

Zoals gezegd is het zitting nemen in de leerlingen- of medezeggenschapsraad één van de manieren voor leerlingen om mee te kunnen beslissen op school. In de leerlingenraad kunnen leerlingen meedenken over de sfeer op school en de kwaliteit van het onderwijs. Daarnaast kan de leerlingenraad de medezeggenschapsraad op de school adviseren of verplichten om advies door te geven aan het schoolbestuur. Scholen zijn niet verplicht om een leerlingenraad in te stellen. Een medezeggenschapsraad is wél een verplicht orgaan binnen

scholen. Via de medezeggenschapsraad kunnen ouders, personeel en leerlingen invloed uitoefenen op het beleid van school. Over het bestaan van een leerlingenraad op hun school is drie kwart van alle vo-leerlingen op de hoogte. Hoe hoger het niveau van de leerling en hoe ouder deze is, hoe vaker hij of zij weet of er een leerlingenraad is op school. Van alle leerlingen weet 69 procent dat er een leerlingenraad is op school, 6 procent weet zeker van niet en bij 24 procent is onbekend of er een leerlingenraad bestaat. Praktijkscholen hebben vergeleken met andere schoolsoorten minder vaak een leerlingenraad.

Hoewel een medezeggenschapsraad een verplicht orgaan is op iedere school, weet slechts 45 procent van de respondenten met zekerheid te zeggen of er op zijn of haar school een medezeggenschapsraad bestaat. Net als bij de bekendheid van een leerlingenraad, stijgt ook de bekendheid van de medezeggenschapsraad met het niveau en leerjaar van de leerling. Van de leerlingen die met zekerheid weten of er al dan niet een medezeggenschapsraad is, geeft 29 procent aan dat op hun school geen medezeggenschapsraad bestaat (ondanks de verplichting van een medezeggenschapsraad). Het kan zijn dat op alle scholen wel degelijk een MR bestaat, maar dat de bekendheid onder leerlingen te wensen over laat.

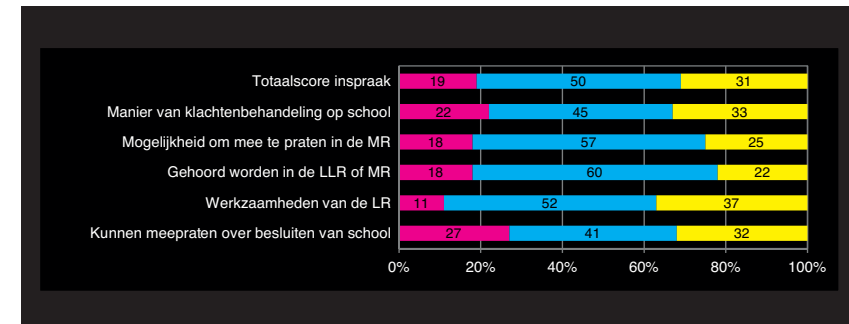
Van de leerlingen die weten of er een leerlingenraad of medezeggenschapsraad op hun school bestaat, neemt vijf procent zelf zitting in de leerlingenraad of medezeggenschapsraad. Dit aandeel is onder leerlingen van een school voor praktijkonderwijs hoger dan gemiddeld (14%).

2.2 Inspraak

Het thema 'inspraak' is gemeten aan de hand van vijf deelaspecten:

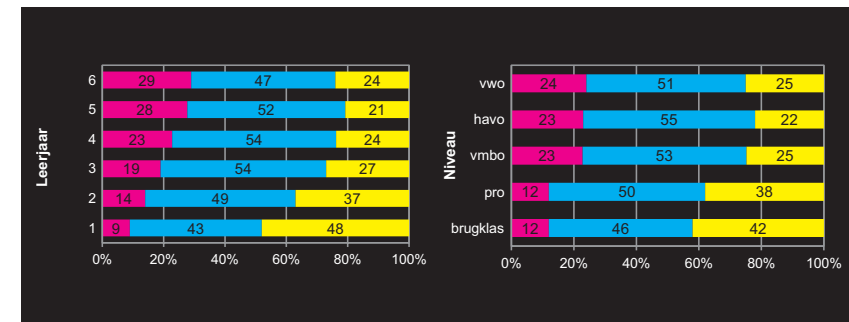
- tevredenheid over de manier van klachtenbehandeling op school;
- tevredenheid over de mate waarin leerlingen zich bezig kunnen houden met de medezeggenschapsraad;
- tevredenheid over de mate waarin leerlingen gehoord worden door de leerlingenraad of medezeggenschapsraad;
- tevredenheid over de leerlingenraad;
- tevredenheid over het mee kunnen praten over besluiten van school.

Een derde van de leerlingen in het voortgezet onderwijs is tevreden over het totaaloordeel 'inspraak', een vijfde is hierover (heel) ontevreden. Het meest tevreden (37%) zijn leerlingen over de werkzaamheden van de leerlingenraad. Opvallend is dat de helft van de leerlingen geen mening heeft over dit thema. Het minst tevreden zijn leerlingen over de mogelijkheid om mee te kunnen praten over besluiten genomen door de school: iets meer dan een kwart van de leerlingen is hier ronduit ontevreden over.

Figuur 1: Oordeel over inspraak; totaaloordeel en stellingen

Leerlingen die net op school zijn, zijn het meest tevreden over de mogelijkheid tot inspraak. Bijna de helft van de groep eerste klassers zegt tevreden te zijn over inspraak en 9 procent is hier ontevreden over. Hoe langer leerlingen op school zitten, hoe meer ontevreden ze worden. Kijken we naar het verschil in niveau wat de tevredenheid over inspraak betreft, dan zijn het vooral leerlingen in de brugklas en in het praktijkonderwijs die tevreden zijn (respectievelijk 42% en 38%), terwijl deze tevredenheid daalt onder vmbo'ers, havisten en vwo'ers (rond 25% tevredenheid).

Figuur 2: Oordeel over inspraak; per leerjaar en niveau

Tevredenheid over de manier van klachtenbehandeling op school

Ruim de helft van de eerste klassers is tevreden over de manier waarop de school binnengekomen klachten behandelt. Naarmate de leerling echter in zijn of haar schoolloopbaan vordert, hoe minder tevreden deze wordt over dit aspect. In de vijfde klas is nog maar 17 procent tevreden (en in de zesde klas nog 19 procent). In deze twee leerjaren is een derde van de leerlingen (heel) ontevreden, terwijl dit in het eerste jaar nog maar 10 procent was. In de brugklas is 46 procent tevreden over de klachtenbehandeling, onder havo- en vwo-leerlingen is de tevredenheid hierover het laagst (respectievelijk 20% en 22%). 12-jarigen zijn het meest tevreden over de klachtenbehandeling (53%). Met het stijgen van de leeftijd, daalt de tevredenheid daarover. Bij leerlingen

van 15 jaar is het percentage dat ontevreden is zelfs groter dan het percentage dat tevreden is. Autochtone leerlingen zijn minder tevreden over de klachtenbehandeling dan allochtone leerlingen (respectievelijk 21% tegenover 26%). Vmbo-leerlingen in de leerwegen kaderberoepsgerichte leerweg (KL) en theoretische leerweg (TL) (31%) zijn minder tevreden over de behandeling van klachten dan vmbo'ers die de basisberoepsgerichte leerweg (BL) of de gemengde leerweg (GL) volgen.

De mogelijkheid voor leerlingen om mee te praten in de medezeggenschapsraad

Meer dan de helft van de leerlingen geeft aan dat hij of zij de mogelijkheid om mee te kunnen praten in de medezeggenschapsraad niet te veel maar ook niet te weinig vindt. Het verschil in tevredenheid is vooral te zien tussen leerlingen in leerjaar 1 en leerjaar 5 (respectievelijk 38% en 18%). Ook bij dit deelaspect van inspraak geven leerlingen van de brugklas en het praktijkonderwijs het meest aan tevreden te zijn (34%). Leerlingen van het havo zijn het minst vaak tevreden met de mogelijkheid om mee te praten in de medezeggenschapsraad (19%). 12-jarigen zijn het meest tevreden met de mogelijkheid om mee te praten in de medezeggenschapsraad (38%). Vanaf 18 jaar is het percentage leerlingen dat (heel) ontevreden is groter dan het aandeel leerlingen dat (heel) tevreden is.

Tevredenheid over de mate waarin leerlingen gehoord worden in de leerlingenraad of medezeggenschapsraad

Meer dan de helft van de leerlingen heeft geen uitgesproken mening over de mate waarin hij of zij gehoord wordt in de leerlingenraad of medezeggenschapsraad. Met 34 procent zijn eerste klassers het meest en met 15 procent vijfde klassers het minst tevreden. Brugklassers en praktijkonderwijsleerlingen zijn het meest tevreden (respectievelijk 30% en 31%) over de mate waarin zij gehoord worden, havisten zijn hierover het minst tevreden (15%). Net als vmbo- en vwo-leerlingen zijn zij meer ontevreden dan tevreden. Het meest tevreden over de mate waarin zij gehoord worden in de leerlingen- en medezeggenschapsraad zijn leerlingen van 10 en 12 jaar (respectievelijk 57% en 34%). Leerlingen van 15 jaar en ouder zijn vaker uitgesproken ontevreden dan tevreden. In het vmbo zijn KB- en TL-leerlingen (respectievelijk 22% en 21%) het minst tevreden over de mate waarin zij gehoord worden door de leerlingen- en medezeggenschapsraad. Vmbo BL'ers zijn het meest tevreden (28%).

Tevredenheid over de werkzaamheden van de leerlingenraad

Meer dan de helft van de eerste klassers is tevreden over de werkzaamheden van de leerlingenraad. Het minst tevreden zijn derde klassers (32% is tevreden). Meer dan de helft van de leerlingen in de derde klas en hoger heeft geen uitgesproken mening over de werkzaamheden van de leerlingenraad. Leerlingen in de brugklas en in het praktijkonderwijs zijn wederom het meest tevreden over de werkzaamheden van de leerlingenraad (respectievelijk

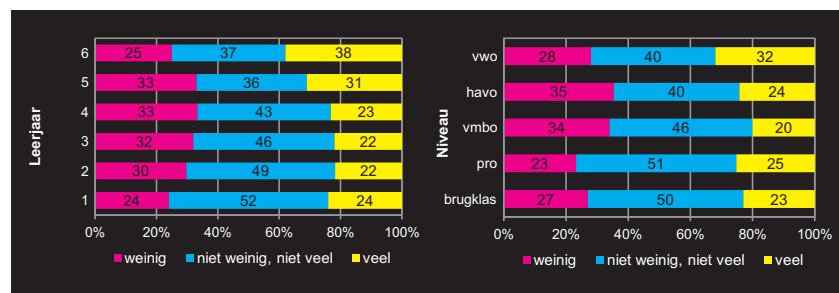
47% en 49%); vmbo- en havo-leerlingen zijn hierover het minst tevreden (beide 27% tevreden). Meisjes zijn meer tevreden over de leerlingenraad dan jongens (respectievelijk 40% tegenover 34%). Van de 11- en 12-jarigen is meer dan de helft tevreden over de leerlingenraad. Naarmate leerlingen ouder worden, daalt deze tevredenheid.

De mate waarin leerlingen kunnen meepraten over besluiten genomen door school

Vooraf eersteklassers zijn tevreden over hun inspraakmogelijkheden (46% is hierover tevreden). Deze tevredenheid daalt naarmate leerlingen vorderen in hun schoolloopbaan, maar onder zesde klassers is de tevredenheid weer gestegen tot 28 procent. Vanaf het derde leerjaar is de ontevredenheid echter groter dan de tevredenheid. Leerlingen in de brugklas en in het praktijkonderwijs zijn het meest tevreden over de mogelijkheden die er zijn om mee te kunnen praten over besluiten genomen door school (respectievelijk 40% en 37%). Vmbo-leerlingen en havisten zijn hier het minst tevreden over (respectievelijk 23% en 24%). De ontevredenheid is bij deze twee groepen en bij de vwo'ers groter dan de tevredenheid. Een derde deel van zowel de vmbo'ers, als de havisten, als de vwo'ers is op dit gebied (heel) ontevreden, bij de brugklassers en praktijkonderwijsleerlingen ligt de ontevredenheid rond de 15 tot 19 procent. Jongens zijn vaker ontevreden dan meisjes over het mee kunnen praten over schoolbeleid (respectievelijk 29% tegenover 25%). Leerlingen van 18 en 19 jaar zijn het meest ontevreden (respectievelijk 41% en 52%) en 11-, 12- en 13-jarigen zijn het meest tevreden over de mogelijkheden tot meepraten (respectievelijk 39%, 45% en 39%). Vmbo-BL-leerlingen zijn het meest tevreden (36%), terwijl TL'ers het meest ontevreden zijn (namelijk 31%) over hun inspraakmogelijkheden op school. Hoewel de tevredenheid tussen vmbo-sectoren nauwelijks verschilt, laten de uitkomsten wel verschillen zien in de mate van ontevredenheid: vmbo-leerlingen in de sector Economie zijn het meest ontevreden (36%), in de sectoren Landbouw en Zorg & Welzijn zijn leerlingen het minst ontevreden (beide 31%).

2.3 Behoeftte aan inspraak

Het meeste behoefte aan inspraak hebben leerlingen in leerjaar 6 (38%; figuur 3). Zij zijn tevens het meest ontevreden in hun totaaloordeel over de huidige inspraakmogelijkheden (figuur 2). Leerlingen uit andere leerjaren zijn niet uitgesproken positief of negatief over de behoefte aan inspraak, zij zijn tevreden met de huidige mogelijkheden. Vmbo'ers en havisten zijn over het algemeen minder tevreden. Ook onder hen is echter een grote groep die wel tevreden is met de huidige mate van inspraak. De meeste behoefte aan inspraak is te vinden onder 20-jarigen: 42 procent geeft aan veel behoefte aan inspraak te hebben. 14- en 15-jarigen hebben hier net als de 19-jarigen het minst behoefte aan.

Figuur 3: Behoeftte aan inspraak; per leerjaar en niveau

2.4 Veranderingen ten opzichte van de laksmonitor 2010

Het totaaloordeel over inspraak is in 2012 aanzienlijk lager dan in 2010. Dit jaar oordeelt 31 procent van de leerlingen hierover positief, in 2010 was dat nog 40 procent. Deze daling is terug te zien op alle aspecten van het thema. Leerlingen hebben minder het gevoel dat ze kunnen meepraten over besluiten op school, zijn minder tevreden over de leerlingenraad en de mate waarin de leerlingenraad naar hen luistert. Ook wordt de mate waarin de school het mogelijk maakt om je als leerling bezig te houden met medezeggenschap minder positief beoordeeld, net als de wijze waarop klachten op school worden behandeld. Het aandeel leerlingen dat weet dat er een leerlingenraad op school is, is gedaald van 75 naar 69 procent, het aandeel dat bekend is met een medezeggenschapsraad op school daalde van 43 naar 32 procent. De daling wordt voor een deel verklaard door een toegenomen onduidelijkheid over de aanwezigheid van deze inspraakorganen: in deze tweede meting van de **laks**monitor gaven leerlingen vaker aan niet te weten of één van beide op school actief is.

2.5 Samenvatting

In dit hoofdstuk is gekeken naar de tevredenheid van leerlingen over inspraak. Weten leerlingen van het bestaan of ontbreken van een leerlingenraad en medezeggenschapsraad op hun school? Zijn leerlingen tevreden over de verschillende mogelijkheden waarop zij op hun school inspraak kunnen hebben en hebben leerlingen eigenlijk wel behoefte aan inspraak? Drie kwart van de leerlingen weet of er een leerlingenraad op school is en slechts 45 procent weet of er een medezeggenschapsraad is ingesteld. De helft van de leerlingen vindt de hoeveelheid inspraak die zij kunnen hebben op school voldoende, één op de tien leerlingen vindt het eigenlijk te weinig. Leerlingen willen vooral meer dan in de huidige stand van zaken het geval is inspraak in de besluiten die door de school genomen worden: een derde van de leerlingen vindt de mogelijkheid tot inspraak op dit aspect te weinig. Vooral zes-vwo'ers geven

aan behoefte te hebben aan meer inspraak in het algemeen. Onder de bovenbouwleerlingen van het vmbo en havo zit het minst behoefte aan inspraak: een derde heeft weinig tot geen behoefte om mee te beslissen op school.

3 Lessen en toetsen

Dit hoofdstuk neemt de tevredenheid van de leerlingen voor wat betreft de lessen en toetsen onder de loep. De volgende vragen worden in dit hoofdstuk beantwoord:

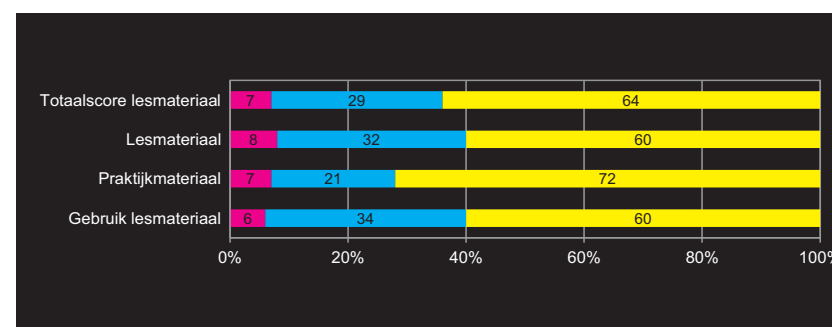
- Hoe tevreden zijn leerlingen over het lesmateriaal?
- Hoe oordelen leerlingen over het gebruik van ICT in de les?
- Hoe tevreden zijn zij over het lesrooster?
- Wat vinden leerlingen van de toetsen die zij krijgen?

3.1 Lesmateriaal

In deze eerste paragraaf wordt gekeken naar de tevredenheid over het lesmateriaal. De totaalscore over lesmateriaal is berekend op basis van tevredenheid over drie onderliggende items:

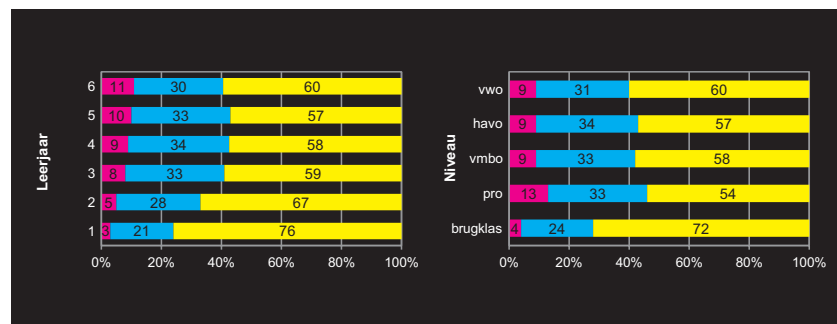
- het lesmateriaal zoals boeken;
- het praktijkmateriaal voor gym, techniek en kunst;
- het gebruik van het lesmateriaal door docenten.

Meer dan de helft (64%) van de leerlingen is tevreden over het lesmateriaal als geheel (figuur 4). Het meest is men tevreden over het gebruik van het praktijkmateriaal: bijna drie kwart oordeelt hier positief over.

Figuur 4: Oordeel over lesmateriaal; totaaloordeel en stellingen

Eersteklassers zijn het meest tevreden. Van de bovenbouwers zijn vwo'ers met 60 procent het meest tevreden. Leerlingen uit het praktijkonderwijs zijn het minst tevreden over het lesmateriaal als geheel (54%).

Figuur 5: Oordeel over lesmateriaal; per leerjaar en niveau

Tevredenheid over het lesmateriaal

Ook over het lesmateriaal zijn eersteklassers het meest tevreden en derde- en vierdeklassers het minst, en zijn leerlingen op het vwo het meest en op het praktijkonderwijs het minst tevreden. Het lesmateriaal wordt door meisjes meer gewaardeerd dan door jongens (respectievelijk 63% tegenover 57%). Van alle leeftijden zijn de 12-jarigen het meest tevreden over het materiaal.

Tevredenheid over het praktijkmateriaal

Zesdeklassers zijn het minst tevreden over het gebruikte praktijkmateriaal (59%) en eersteklassers het meest (85%). Het minst tevreden over het gebruik van praktijkmateriaal zijn de leerlingen van het praktijkonderwijs (58%). De overige bovenbouwers verschillen nauwelijks van elkaar in tevredenheid. Hoe ouder de leerling, hoe minder tevreden deze is over het gebruikte praktijkmateriaal. Autochtone leerlingen zijn meer tevreden over het gebruikte materiaal dan allochtone leerlingen (respectievelijk 73% tegenover 68%).

Tevredenheid over het gebruik van het materiaal voor lessen

Docenten gebruiken het lesmateriaal volgens eersteklassers naar de meeste tevredenheid (74%), onder vijfdeklassers ligt deze tevredenheid het laagst (51%). Deze percentages zijn voor alle niveaus ongeveer gelijk. De tevredenheid over het gebruik van materiaal neemt af naarmate de leeftijd stijgt.

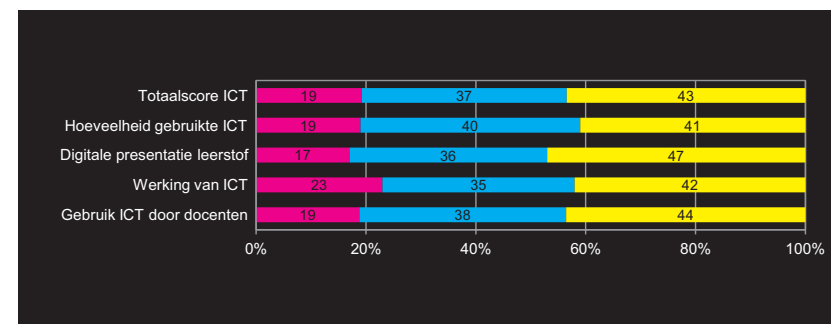
3.2 ICT-gebruik in de klas

In deze paragraaf wordt gekeken naar het oordeel van leerlingen over het ICT-gebruik in de klas. Met ICT wordt onder meer bedoeld: de computers, digitale leeromgevingen of smartboards. Het totaaloordeel hierover is gebaseerd op tevredenheid over de volgende deelaspecten:

- hoe de docenten met ICT werken;
- hoe goed de ICT werkt;

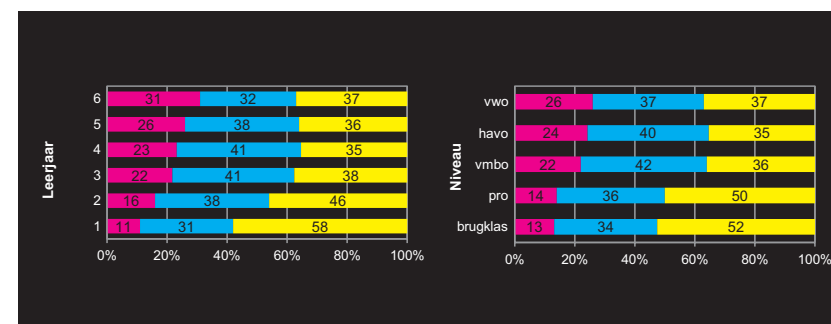
- hoe de lesstof digitaal gepresenteerd wordt;
- hoeveel ICT er wordt gebruikt.

Hoewel niet uitgesproken positief, zijn leerlingen vaker tevreden dan ontevreden over het ICT-gebruik in de klas: 43 procent oordeelt hierover positief tegenover 19 procent negatief (figuur 6). De leerlingen zijn het meest tevreden (47%) over de wijze waarop met behulp van ICT de leerstof wordt gepresenteerd. Minder tevreden (41%) zijn zij over de hoeveelheid gebruikte ICT. Over de werking van ICT is 44 procent tevreden en bijna een kwart van de leerlingen ontevreden.

Figuur 6: Oordeel over gebruik van ICT; totaaloordeel en stellingen

Het meest positieve totaaloordeel vinden we bij de leerlingen die dit jaar voor het eerst naar de middelbare school gaan (figuur 7). Van hen is 58 procent tevreden over het ICT-gebruik in de klas. Het minst tevreden (namelijk 35%) zijn de vierdeklassers. Wanneer de scores van de verschillende niveaus onderling worden vergeleken, blijken brugklassers en leerlingen in het praktijkonderwijs het meest positief over het ICT-gebruik in de klas. Het minst positief zijn de havo-leerlingen. Tevens blijken naast deze verschillen meisjes vaker positief over de ICT dan jongens. Vergeleken naar leeftijd zijn 12-jarigen het meest positief over de ICT in hun klas, vanaf 14 jaar wordt dat snel minder.

Figuur 7: Oordeel over ICT; per leerjaar en niveau

Hoe docenten met ICT werken

We zagen al dat 44 procent van de leerlingen positief is over het gebruik van ICT door hun leraren. Leerlingen in de brugklas en in het praktijkonderwijs zijn het meest tevreden (53%), leerlingen op het havo het minst (36%). De jongste groep leerlingen in het voortgezet onderwijs is het meest blij met de wijze van het ICT-gebruik van hun docenten, vanaf 13 jaar neemt dat af.

De werking van ICT

Binnen het cluster 'ICT' zijn de leerlingen het meest ontevreden over hoe de ICT werkt op school: bijna een kwart oordeelt negatief. Het meest negatief zijn de vwo-leerlingen, het minst negatief de brugklassers (respectievelijk 34% en 14%). En ook hier zijn de 12-jarigen het meest te spreken over hoe goed de ICT op school werkt, een tevredenheid die met het toenemen van de leeftijd uiteindelijk halveert.

De digitale presentatie van leerstof met ICT

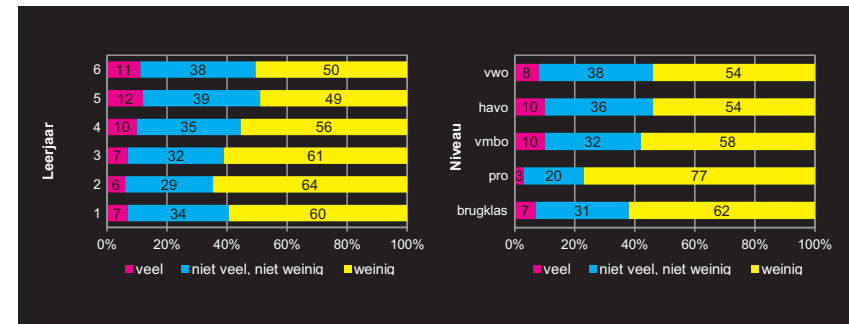
In hun oordeel over ICT zijn de leerlingen het meest enthousiast over de digitale presentatie van leerstof met behulp van ICT. Ook hier scoren de brugklassers en leerlingen die praktijkonderwijs volgen het meest positief. Die tevredenheid neemt af naarmate de leerlingen ouder zijn.

De mate waarin ICT wordt gebruikt

Over de mate waarin ICT wordt gebruikt, zijn de brugklassers en leerlingen in het praktijkonderwijs wederom het meest positief. Gemiddeld is 41 procent van de leerlingen hierover te spreken, onder de brugklassers en praktijkonderwijsleerlingen ligt dat percentage op respectievelijk 48 en 47 procent. De mannelijke leerlingen zijn het meest negatief over de mate waarin ICT wordt gebruikt (jongens 22%, meisjes 17% negatief). Ook op dit onderwerp treedt de tendens op dat leerlingen van 12 jaar het meest positief zijn en dat de tevredenheid hierover afneemt zodra zij ouder worden.

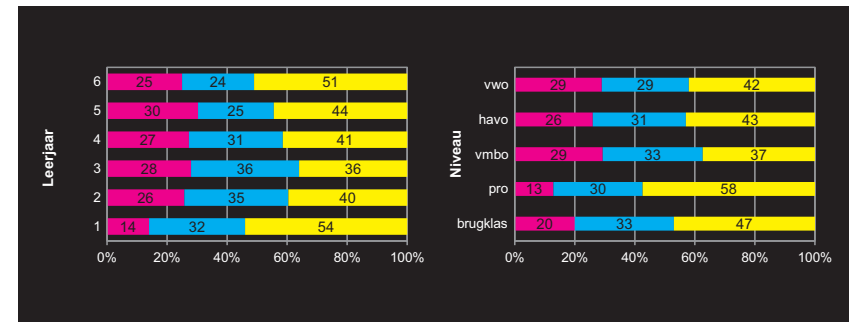
3.3 Lesrooster

Er zijn weinig leerlingen die vinden dat er op hun school teveel lessen uitvallen (figuur 8). In leerjaar twee vallen in vergelijking met andere leerjaren het minst vaak lessen uit. In het praktijkonderwijs geeft 77 procent van de respondenten aan dat er (heel) weinig lessen uitvallen. Op het vmbo geeft 61 procent van de TL-leerlingen aan dat er (heel) weinig lesuitval plaatsheeft tegenover 55 procent van de GL-leerlingen. Deze laatsten ervaren dus meer lesuitval. Havisten en vwo'ers met een NT-profiel geven het meest aan dat er weinig lesuitval plaatsvindt, leerlingen met een CM-profiel het minst vaak (47%).

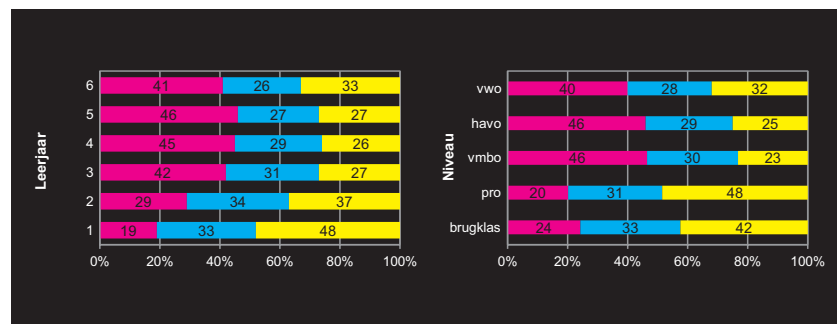
Figuur 8: Hoeveelheid lesuitval; per leerjaar en niveau

Figuur 9 laat zien dat weinig lesuitval niet automatisch tevredenheid over het lesrooster betekent. Leerlingen uit de leerjaren met de minste lesuitval, namelijk tweede- en derdeklassers, blijken het minst tevreden zijn over hun lesrooster. Het meest tevreden zijn de eerste klassers. Onder de leerlingen van het praktijkonderwijs is de meeste tevredenheid te vinden over het rooster. Allochtone leerlingen zijn minder tevreden over hun lesrooster dan autochtone leerlingen (respectievelijk 39% tegenover 45%).

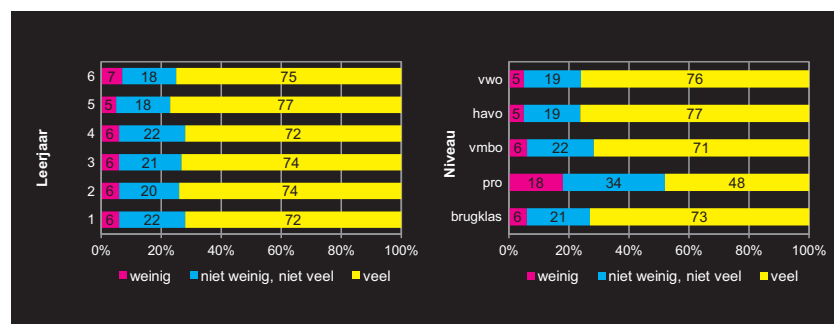
Figuur 9: Oordeel over lesrooster; per leerjaar en niveau

Bijna de helft van de vierde- en vijfdeklassers blijkt ontevreden over het doorgeven van roosterwijzigingen. De helft van de eerste klassers is daar nog wel tevreden over. Onder vmbo- en havo-leerlingen is de ontevredenheid het grootst: 46 procent is ontevreden over het doorgeven van wijzigingen in het rooster. Dit kan betekenen dat wijzigingen te laat worden doorgegeven of dat deze in hun geheel niet doorkomen. Vmbo'ers in de sector Techniek zijn in meerderheid ontevreden over het doorgeven van roosterwijzigingen (51%), voor leerlingen in de sector Economie geldt dat in mindere mate (44%).

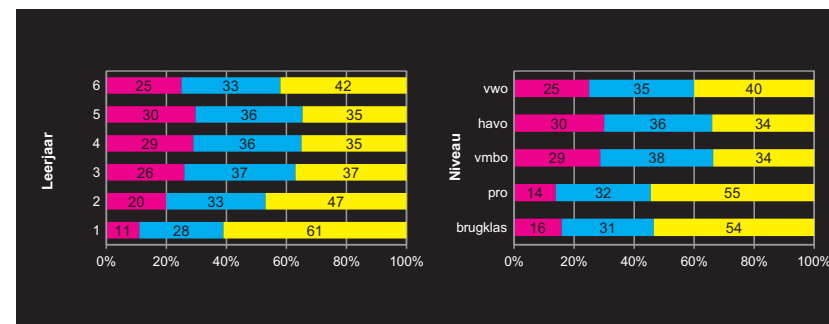
Figuur 10: Oordeel over doorgeven roosterwijzigingen; per leerjaar en niveau

In alle leerjaren zijn scholieren het erover eens dat afwezigheid door de school scherp wordt bijgehouden: ongeveer 75 procent deelt deze mening (figuur 11). Naar niveau gemeten wordt er meer verschil zichtbaar: in het praktijkonderwijs wordt volgens minder dan de helft van de leerlingen de afwezigheid van leerlingen veel bijgehouden, bij de overige niveaus ligt dit aandeel boven 70 procent.

Figuur 11: Bijhouden van afwezigheid; per leerjaar en niveau

Over buitenschoolse activiteiten zijn vooral eersteklassers tevreden, terwijl onder vierde- en vijfdeklassers de groep tevreden leerlingen even groot is als de groep ontevreden leerlingen. Dit laatste geldt ook voor de vmbo'ers en havisten. Van de bovenbouwers zijn leerlingen in het praktijkonderwijs het meest tevreden over de buitenschoolse activiteiten.

Figuur 12: Oordeel over buitenschoolse activiteiten; per leerjaar en niveau

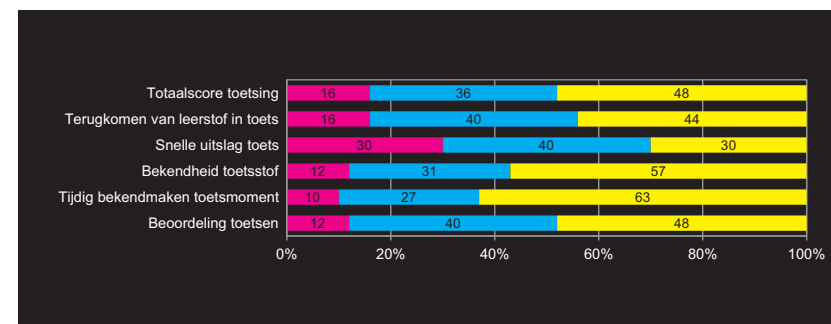
3.4 Toetsen

In deze paragraaf wordt het oordeel van toetsen onder leerlingen bekeken. Dit oordeel is opgebouwd uit de tevredenheid over de volgende deelaspecten:

- het terugkomen van de leerstof in de toets;
- de snelheid van de uitslag van de toets;
- weten wat je moet leren voor een toets;
- het op tijd weten dat je een toets hebt;
- de beoordeling van de toetsen.

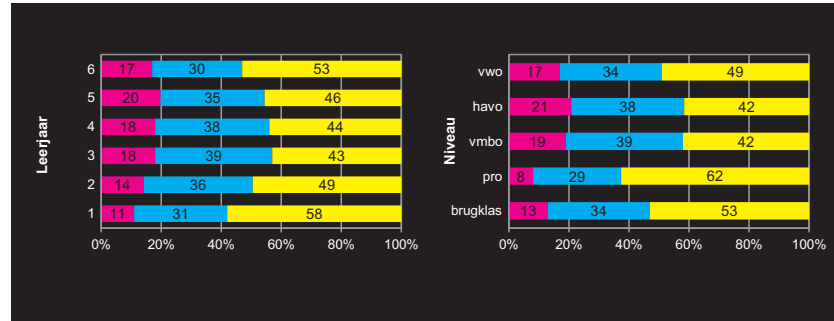
De paragraaf sluit met het oordeel over de moeilijkheidsgraad van de toetsen.

Figuur 13 laat het totaaloordeel zien over toetsen en de tevredenheid over de deelaspecten. Bijna de helft van de leerlingen is tevreden over toetsing in het algemeen. Men is vooral tevreden over het moment van bekendmaking van de toets: 63 procent is hier tevreden over. Minder tevreden is men over de snelheid waarop de uitslag van de toets bekend wordt gemaakt. Bijna een derde van de leerlingen vindt dat dit sneller kan of moet.

Figuur 13: Oordeel over toetsing; totaaloordeel en stellingen

Ook de tevredenheid over toetsing is onder eersteklassers het hoogst: 58 procent is tevreden, derde- en vierdeklassers zijn wederom het minst tevreden. Leerlingen in het praktijkonderwijs zijn van alle bovenbouwers het meest tevreden (62%). Vmbo'ers en havisten zijn met 42 procent het minst tevreden.

Figuur 14: Oordeel over toetsing; per leerjaar en niveau

Terugkomen van de leerstof in de toets

Van de eersteklassers is 58 procent tevreden over hoe de leerstof terugkomt in de toets, onder vijfdeklassers is dit met 35 procent het laagst. Van de havisten is een derde tevreden over het terugkomen van de leerstof in de toets en leerlingen van het praktijkonderwijs zijn hier het meest tevreden over (61%). Ook naar geslacht is een verschil te zien: jongens zijn hierover meer tevreden dan meisjes (respectievelijk 47% tegenover 41%). Hoe jonger de leerling, des te meer tevreden deze is over de wijze waarop de leerstof in de toets is terug te zien. Havo- en vwo-leerlingen met een NT-profiel zijn het meest tevreden over het terugkomen van de leerstof in de toets, vergeleken met andere profielen.

Snelheid uitslag van de toets

De meeste leerlingen zijn evenmin uitgesproken tevreden als uitgesproken ontevreden over de snelheid waarmee de uitslag van toetsen bekend wordt gemaakt. Eerste- en zesdeklassers zijn iets vaker tevreden dan anderen over de snelheid van de toetsuitslag. Leerlingen in het praktijkonderwijs zijn het meest tevreden (57%) met de snelheid waarmee de uitslag wordt bekendgemaakt, onder leerlingen van het havo is slechts een kwart hiermee tevreden. Jongens zijn iets meer tevreden dan meisjes over de snelheid van de uitslag van de toets (respectievelijk 32% tegenover 28%). Vmbo-leerlingen in de theoretische leerweg (27%) zijn het minst tevreden over de tijd die zij moeten wachten om de uitslag van de toets terug te krijgen. Vmbo-BL-leerlingen zijn het meest content met de snelheid van de uitslag van de toets (39%). Een kwart van de vmbo-leerlingen die een opleiding volgen in de sector Economie is tevreden met de snelheid van de uitslag van de toets, terwijl leerlingen van de sector Landbouw hier het meest tevreden over zijn (32%). Op het havo en vwo zijn leerlingen met een EM-profiel het minst en met een NT-profiel het

meest blij met de snelheid waarmee de uitslag van de toets wordt bekendgemaakt (respectievelijk 26% en 34%).

Bekendheid met de toetsstof

Ook over dit aspect zijn eersteklassers het meest en derde- en vierdeklassers het minst tevreden. Vmbo'ers zijn het meest in twijfel over wat ze moeten leren voor een toets, leerlingen van het praktijkonderwijs beschouwen zichzelf beter op de hoogte (respectievelijk 49% en 66%). Leerlingen van 15 jaar zijn het minst bekend met de toetsstof (51%) terwijl leerlingen van 12 en 13 jaar vaker weten wat zij precies moeten leren voor een toets (respectievelijk 65% en 63%).

Op tijd bekend zijn met het moment van toetsing

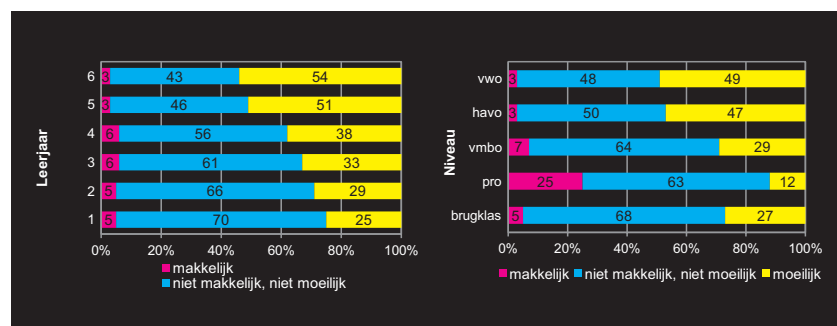
Eerstejaars zijn het meest tevreden met het moment van bekendmaking van de toets (71%), derde- en vierdeklassers zijn hier minder gelukkig mee (respectievelijk 57% en 58%). Vmbo-leerlingen zijn het minst tevreden over de tijd tussen aankondiging en afname van een toets (52%), vwo'ers het meest (69%). Onder allochtone leerlingen is deze tevredenheid lager dan onder autochtone leerlingen (respectievelijk 58% tegenover 64%).

Tevredenheid over de beoordeling van toetsen

Over de beoordeling van de toetsen zijn eersteklassers het meest tevreden en derde- tot en met vijfdeklassers het minst. Van de havisten is 40 procent tevreden over de beoordeling van de antwoorden op toetsen, hierover zijn leerlingen van het praktijkonderwijs het meest tevreden (63%). 12-jarigen zijn het meest tevreden over de beoordeling van de toetsen en 15-jarigen zijn hierover het minst tevreden (respectievelijk 57% en 43%).

Moeilijkheid van toetsen

Het oordeel over de moeilijkheidsgraad van toetsen verschilt per leerjaar en niveau (figuur 15). Leerlingen in zes-vwo vinden de toetsen het meest moeilijk (54%), terwijl de eersteklassers bijna geen problemen lijken te hebben met het toetsniveau: een kwart van hen geeft aan de toetsen als moeilijk te ervaren. Opvallend is het grote aandeel leerlingen dat de toetsen niet moeilijk maar ook niet makkelijk vindt. Eén op de tien leerlingen in het praktijkonderwijs heeft moeite met het niveau van de toets, in de bovenbouw van het havo en vwo is dit bijna één op de twee leerlingen. Dit zien we ook terug in de verschillende waardering naar leeftijd: hoe ouder de leerling, hoe vaker toetsen als 'moeilijk' worden beschouwd. Vmbo-BL-leerlingen vinden het minst vaak een toets moeilijk (21%), TL'ers vinden het vaakst een toets moeilijk (28%).

Figuur 15: Moeilijkheidsgraad toetsen; per leerjaar en niveau

3.5 Veranderingen ten opzichte van laksmonitor 2010

De oordelen van leerlingen over het lesmateriaal zijn niet wezenlijk veranderd in vergelijking met de eerste meting. Leerlingen zijn dit jaar wel minder positief in hun totaaloordeel ten aanzien van het ICT-gebruik in de klas: in 2010 was 48% van de leerlingen tevreden tegenover 43% in 2012 – daarbij moet worden opgemerkt dat de vraagstelling binnen dit thema licht is gewijzigd. Het grootste verschil in oordelen over ICT is te zien in de waardering van de mate waarin ICT gebruikt wordt. In 2010 was hierover 49 procent van de leerlingen tevreden, in 2012 is dat gedaald naar 41 procent. Daarnaast is de tevredenheid over de manier waarop docenten met ICT werken licht gedaald van 47 procent naar 44 procent. Wat betreft het lesrooster geven leerlingen dit jaar minder vaak aan dat zij tevreden zijn over de snelheid waarmee roosterwijzigingen worden doorgegeven (2010: 38%, 2012: 34%). Het totaaloordeel over toetsen is in de tweede meting iets minder positief geworden (2010: 51%, 2012: 48%). Het verschil in dit totaaloordeel is terug te voeren op een afname van de tevredenheid bij drie van de zes aspecten die samen dit totaaloordeel vormen. Leerlingen zijn minder vaak tevreden over het op tijd te horen krijgen dat er een toets is, over de snelheid waarmee de uitslag van een toets gegeven wordt en over de manier waarop leerstof terugkomt in een toets.

3.6 Samenvatting

In dit hoofdstuk is een antwoord gegeven op de vragen naar de tevredenheid van leerlingen over het lesmateriaal, over hun lesrooster en over hun oordeel over de toetsen die zij voorgelegd krijgen. Ruim de helft van de leerlingen is tevreden over het gebruikte lesmateriaal. Vooral over het praktijkmateriaal zijn zij tevreden (72%). Opvallend is dat de helft van de leerlingen in het praktijkonderwijs tevreden is over dit praktijkmateriaal. Leerlingen zijn matig tevreden over het gebruik van ICT in de klas, iets minder dan de helft van de

leerlingen oordeelt daarover positief. Het meest tevreden zijn leerlingen over de inzet van ICT om leerstof digitaal mee weer te geven. Over de werking van de techniek is twee op de vijf leerlingen tevreden, maar ook bijna een kwart ontevreden.

Meer dan de helft van alle leerlingen vindt dat er weinig lesuitval is. Hoe hoger het leerjaar, hoe vaker er lessen uitvallen. Over het lesrooster zijn leerlingen minder tevreden: minder dan de helft van alle leerlingen is blij met het rooster. De meeste ontevredenheid is te vinden onder vijfdeklassers: bijna een derde van deze groep is ontevreden over het rooster. Vijfde- en vierdeklassers zijn het meest ontevreden over het doorgeven van wijzigingen in het rooster. Ook bij vmbo- en havo-leerlingen overheerst de ontevredenheid over het doorgeven van roosterwijzigingen. Absentie wordt volgens leerlingen (rond 75%) veel bijgehouden, ongeacht het leerjaar.

Over toetsing in het algemeen is bijna de helft van de leerlingen tevreden. Over de snelheid waarmee de uitslag van de toets bekend wordt, is 30 procent tevreden alsook 30 procent ontevreden. Het meest tevreden (63%) zijn leerlingen over het tijdig bekendmaken van het moment van toetsafname. Wederom geldt dat hoe jonger de leerlingen zijn, des te meer tevreden zij zijn over het terugkomen van de geleerde stof in de toets. Vmbo'ers zijn het minst tevreden over de bekendheid van de toetsstof en de bekendmaking van een toetsmoment. De beoordeling van de toetsen gebeurt volgens een meerderheid van de leerlingen in het praktijkonderwijs naar tevredenheid (63%). Havisten zijn hierover minder tevreden (40% van hen is tevreden). Over de moeilijkheid van de toetsen verschillen de meningen per leerjaar. Het minst moeilijk worden de toetsen gevonden door eersteklassers, in zes-vwo vinden de meeste leerlingen hun toetsen moeilijk.

4 Docenten en begeleiding

In dit hoofdstuk kijken we naar de tevredenheid van leerlingen over hun docenten en de wijze waarop docenten lesgeven. Daarnaast bespreken we de begeleiding die leerlingen krijgen bij belangrijke keuzes in hun onderwijsloopbaan.

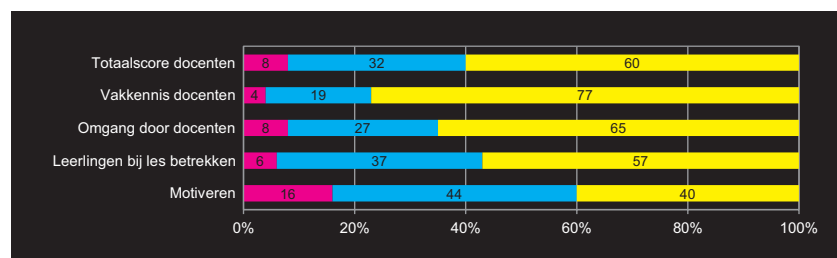
4.1 Docenten

In de vragenlijst kregen leerlingen vier stellingen voorgelegd die betrekking hebben op de docenten:

- de vakkennis van docenten;
- de omgang van docenten met hun leerlingen;

- het betrekken van leerlingen bij de lessen;
- de mate waarin docenten hun leerlingen motiveren.

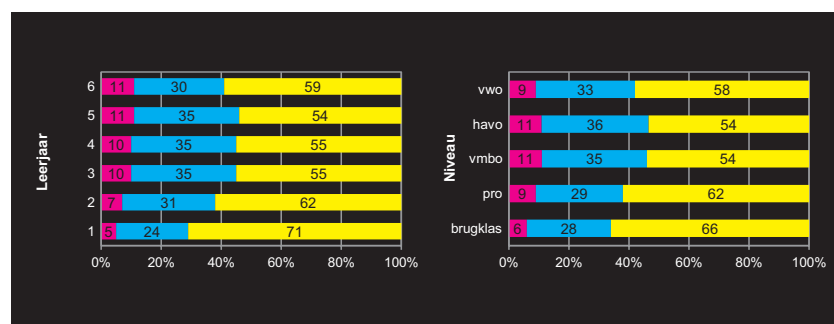
In figuur 16 zijn de totaalscore voor de docenten en de scores voor de vier afzonderlijke vragen weergegeven. De totaalscore laat zien dat zes op de tien leerlingen tevreden is over de docenten. Eén op de twaalf leerlingen (8%) is hierover ontevreden. Het meest tevreden (77%) zijn de leerlingen over de vakkennis van hun docenten. Het minst vaak zijn zij tevreden (40%) over de mate waarin docenten hen motiveren. Op dit punt is één op de zes leerlingen ontevreden.

Figuur 16: Oordeel over docenten; totaaloordeel en stellingen

Figuur 17 laat zien wat het totaaloordeel over docenten is, uitgesplitst naar leerjaar en niveau. Leerlingen zijn minder tevreden over hun docenten, naarmate zij langer op school zitten. Pas in het zesde leerjaar neemt de tevredenheid over docenten weer toe. Dit hangt sterk samen met het onderwijsniveau. Vwo'ers, de enige zesdeklassers, zijn vaker tevreden over hun docenten dan havisten en vmbo'ers. Ook leerlingen in het praktijkonderwijs zijn meer dan gemiddeld tevreden over hun docenten.

Het verloop van de algehele tevredenheid over de docenten zien we terug bij de onderliggende stellingen.

Figuur 17: Oordeel over docenten; per leerjaar en niveau

Vakkennis van docenten

Eersteklassers zijn het meest onder de indruk van de vakkennis van hun docenten: hierover is 88 procent tevreden. In de vierde klas is nog 72 procent van de leerlingen tevreden over de vakkennis van docenten.

Omgang van docenten met hun leerlingen

Vwo'ers zijn het meest tevreden over hoe docenten met hen omgaan (71%). Dit is een groot verschil met de vmbo-leerlingen, waarvan slechts iets meer dan de helft hierover tevreden is. Eén op de acht allochtone leerlingen is ontevreden over de manier waarop docenten met hen omgaan tegenover één op veertien autochtone leerlingen.

Betrekken van leerlingen bij de lessen

Leerlingen zijn lang niet altijd tevreden over de mate waarin zij door docenten bij de les worden betrokken. Eersteklassers blijken het meest tevreden zijn (68%). Na het eerste leerjaar daalt de tevredenheid tot iets meer dan de helft van de leerlingen: in de vijfde klas is nog maar de helft van de leerlingen hierover tevreden (51%).

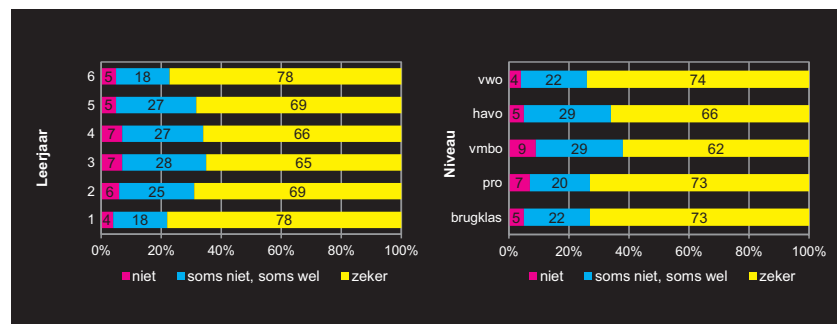
Mate waarin docenten hun leerlingen kunnen motiveren

Van alle stellingen die leerlingen over hun docenten voorgelegd hebben gekregen, scoort de mate waarin docenten hun leerlingen weten te motiveren het slechtst. Hierover is respectievelijk 25 en 28 procent van de vijfde- en zesdeklassers tevreden, terwijl een kwart van deze groepen ontevreden is.

Opvallend is dat jongens en allochtonen, groepen die over het algemeen minder tevreden zijn dan meisjes en autochtonen, een fractie positiever oordelen over de mate waarin docenten hen motiveren.

Met vragen terecht kunnen bij docenten

Naast de tevredenheid over docenten is leerlingen ook gevraagd of zij het gevoel hebben dat zij met vragen terecht kunnen bij hun docenten. In de eerste en zesde klas hebben leerlingen die indruk verreweg het meest (78%). In de derde klas is dat aandeel 65 procent. Ook wanneer we kijken naar de antwoorden per niveau zien we grote verschillen. Van de vmbo'ers heeft 62 procent van de leerlingen het idee dat zij met vragen terecht kunnen bij hun docenten, tegenover 74 procent van de vwo'ers.

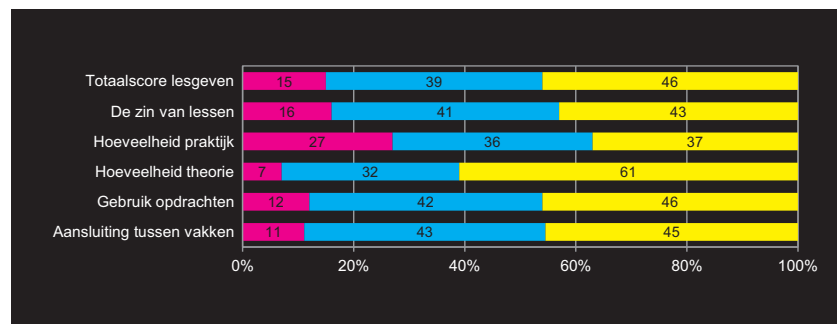
Figuur 18: Ik kan met vragen terecht bij mijn docenten, per leerjaar en niveau

4.2 Manier van lesgeven

Het oordeel over lesgeven is opgebouwd uit de volgende onderwerpen: *de zin van lessen*;

- de hoeveelheid praktijk in de les;
- de hoeveelheid theorie in de les;
- het gebruik van opdrachten en groepswork;
- hoe vakken op elkaar aansluiten.

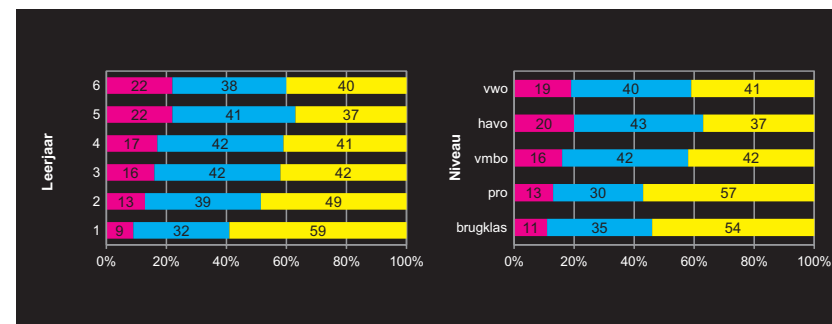
Minder dan de helft van alle leerlingen is tevreden over de manier van lesgeven (46%; figuur 19). Vooral over de hoeveelheid praktijk zijn leerlingen niet tevreden. De hoeveelheid theorie die leerlingen krijgen in de lessen wordt echter door meer dan de helft van de leerlingen positief beoordeeld.

Figuur 19: Oordeel over de manier van lesgeven; totaaloordeel en stellingen

Wanneer de tevredenheidsscore van lesgeven wordt afgezet per leerjaar, dan blijken eerstklassers hierover het meest tevreden te zijn (figuur 20). Vanaf de tweede klas daalt het aandeel tevreden leerlingen tot onder de 50 procent. In de vijfde en zesde klas is nog maar één op de vijf leerlingen hier ontevre-

den over. Leerlingen in het praktijkonderwijs zijn het meest tevreden over de manier waarop zij les krijgen (57%). Van de leerlingen op het havo oordeelt slechts 37 procent hierover positief.

Figuur 20: Oordeel over de manier van lesgeven; per leerjaar en niveau

De zin van lessen

De tevredenheid over de zin van de lessen wijkt per leerjaar behoorlijk af. In de eerste klas is 60 procent van de leerlingen nog van mening dat de lessen zin hebben. In zes-vwo is dat percentage gedaald tot 26 procent. Dit betekent dat drie kwart van de leerlingen ontevreden of neutraal heeft geoordeeld over het nut van de lessen. Onder jongens is de ontevredenheid groter dan onder meisjes (respectievelijk 18% en 14%).

De hoeveelheid praktijk in de les

Voor veel leerlingen is de hoeveelheid praktijk in de les niet zoals zij dit graag zouden zien. Vooral in de hogere klassen is de ontevredenheid groot: daar is minder dan 30 procent tevreden over de hoeveelheid praktijk in de les. Op het havo en vwo is het aandeel tevreden studenten zelfs minder dan 25 procent. Tussen de verschillende leerwegen op het vmbo bestaan grote verschillen wat betreft de tevredenheid over de hoeveelheid praktijk in de les. Van de vmbo-BL-leerlingen is 55 procent tevreden over de hoeveelheid praktijk in de les tegenover 30 procent van de TL-leerlingen. De tevredenheid van leerlingen in de andere leerwegen zit hier tussenin. Ook tussen de vmbo-sectoren bestaan verschillen. Binnen de sector Techniek is 46 procent van de leerlingen tevreden, binnen de sector Economie is dat slechts 28 procent.

De hoeveelheid theorie in de les

Over de hoeveelheid theorie in de les bestaat meer overeenstemming. De tevredenheid over de theorie in de les varieert van 70 procent in de eerste klas tot 56 procent in de derde klas. Vmbo'ers zijn het minst tevreden (55%) over de hoeveelheid theorie die zij in de les krijgen.

Gebruik van opdrachten en groepswork

Van alle leerlingen is 46 procent tevreden over de hoeveelheid opdrachten

en groepswerk. De tevredenheid neemt af naarmate leerlingen in een hogere klas komen. In de eerste klas is 59 procent tevreden en in de zesde klas 38 procent. In de vijfde en zesde klas neemt het aandeel ontevreden leerlingen toe tot 17 procent, wat betekent dat één op de zes leerlingen niet tevreden is over het gebruik van opdrachten en groepswerk. Van alle niveaus is in het praktijkonderwijs de tevredenheid onder leerlingen het grootst (57%).

Hoe vakken op elkaar aansluiten

Leerlingen verschillen weinig van elkaar in hun tevredenheid als het gaat om de aansluiting van schoolvakken. Alleen de eersteklassers zijn met 55 procent veel vaker tevreden dan de leerlingen in de overige klassen. De leerlingen op het vmbo en havo zijn met 40 procent het minst tevreden.

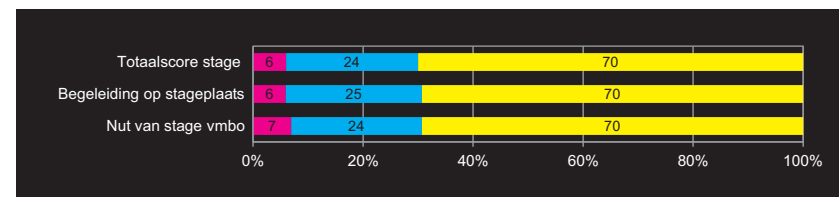
4.3 Beroepsstage vmbo

Vmbo-leerlingen volgen in de derde en vierde klas een beroepsstage. Door middel van deze stage krijgen leerlingen een idee van de gang van zaken in de praktijk en doen zij hun eerste werkervaring op in het beroep dat zij in de toekomst willen gaan uitoefenen. In deze paragraaf wordt gekeken naar het oordeel van leerlingen over deze beroepsstage in het vmbo. Het totaaloordeel hierover is gebaseerd op de volgende deelaspecten:

- nut van de stage in het vmbo;
- tevredenheid over de begeleiding op de stageplaats.

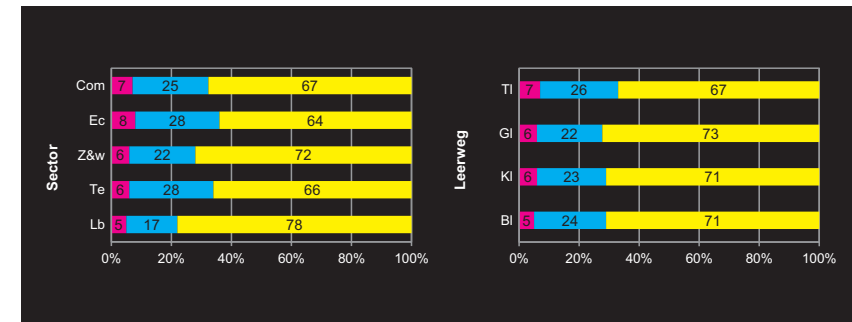
Daarnaast wordt de tevredenheid over de begeleiding door de school als los aspect besproken aan het eind van deze paragraaf.

Van de vmbo'ers die deze **laks**monitor invulden heeft 60 procent stage gelopen. Het gaat hierbij om 39 procent van de derdeklassers en 80 procent van de vierdeklassers. Daarnaast geeft een klein deel van de eerste- en tweede-klassers aan dat zij een beroepsstage hebben gelopen. De vmbo-leerlingen die stage hebben gelopen, zijn daarover uitermate positief: 70 procent is (heel) tevreden en slechts zes procent (heel) ontevreden (figuur 21). Binnen het totaaloordeel bestaat nagenoeg geen verschil tussen de twee deelaspecten: leerlingen zijn in vergelijkbare mate positief over wat ze van de stage hebben geleerd en over de begeleiding op de stageplaats.

Figuur 21: Oordeel over stage vmbo; totaaloordeel en stellingen

Figuur 22 laat zien dat vmbo'ers in de sector Landbouw het meest positief zijn over hun beroepsstage (78%) en de leerlingen in de sector Economie het minst (64%). Het is echter niet zo dat het lagere percentage leerlingen dat positief oordeelt, samenhangt met een hoger percentage leerlingen dat negatief oordeelt: het verschil zit in dit geval in een grotere groep die neutraal scoort. De waardering van de beroepsstage uitgesplitst naar leerweg (figuur 22) laat zien dat de GL-leerlingen het meest een positief oordeel geven (73%) en TL-leerlingen iets minder vaak (67%). Meisjes zijn meer tevreden hierover dan jongens (respectievelijk 73% en 67%). Allochtone leerlingen zijn iets minder vaak positief over de beroepsstage dan autochtone leerlingen (respectievelijk 65% en 71%).

Figuur 22: Oordeel over stage vmbo; per sector en leerweg

Nut van de stage

Meisjes op het vmbo zijn positiever over wat ze op de beroepsstage leren dan jongens (respectievelijk 73% en 67%) en autochtone leerlingen zijn positiever dan allochtone leerlingen (respectievelijk 72% en 65%).

Begeleiding op de stageplaats

Over de begeleiding door de praktijkopleider op de stageplaats, zijn de verschillen tussen groepen leerlingen kleiner: meisjes zijn iets vaker tevreden dan jongens (respectievelijk 72% en 68%) en autochtone leerlingen zijn iets vaker tevreden dan allochtone leerlingen (respectievelijk 71% en 65%).

Begeleiding door school

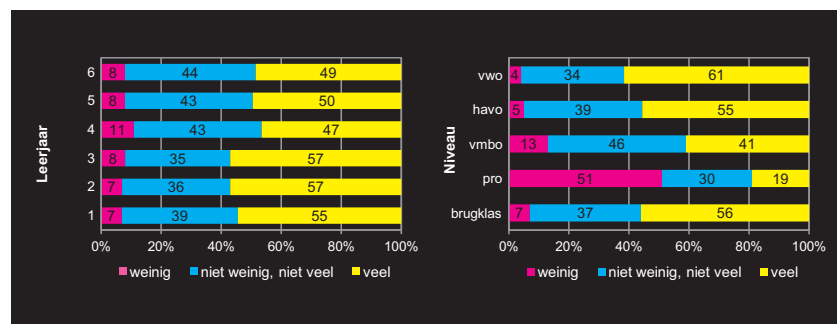
In tegenstelling tot de andere stellingen met betrekking tot de beroepsstage, zijn vmbo'ers beduidend minder positief over de begeleiding vanuit school (figuur 23). Gemiddeld oordeelt hierover net iets meer dan de helft van de leerlingen positief. In de sector Landbouw zijn leerlingen het meest positief (55%), in de sector Combinatie het minst (45%). Uitgesplitst naar leerweg vormen de TL- en BL-leerlingen de uitersten (respectievelijk 47% en 57%). Verschillen tussen leerlingen naar andere achtergrondkenmerken zijn minimaal.

Figuur 23: Oordeel over begeleiding van school tijdens beroepsstage vmbo; per sector en leerweg

4.4 Hoeveelheid huiswerk

Naast de tevredenheid over de manier van lesgeven is de leerlingen ook gevraagd naar hun mening over de hoeveelheid huiswerk die zij krijgen. Van alle leerlingen vindt 53 procent dat hij of zij veel huiswerk krijgt, 38 procent van hen is hier neutraal over. Leerlingen in het praktijkonderwijs geven in meerderheid aan dat zij weinig huiswerk krijgen. Op het vwo vindt 60 procent juist dat er veel huiswerk wordt opgegeven. Op het vmbo bestaan grote verschillen tussen de leerwegen. Van de BL-leerlingen vindt 31 procent dat zij veel huiswerk krijgen, binnen de TL is dit 51 procent.

Figuur 24: Oordeel over de hoeveelheid huiswerk; per leerjaar en niveau

4.5 Begeleiding bij keuzes

Leerlingen in het voortgezet onderwijs moeten vaak keuzes maken over de richting die zij opgaan. Dit begint bij de keuze voor een sector of profiel. Wanneer de eindexamens naderen dient er een vervolgopleiding gekozen te worden. Begeleiding bij deze keuzes vanuit school is erg belangrijk voor scholieren. In deze paragraaf gaan we in op de tevredenheid van leerlingen over de begeleiding bij het maken van keuzes in hun schoolloopbaan.

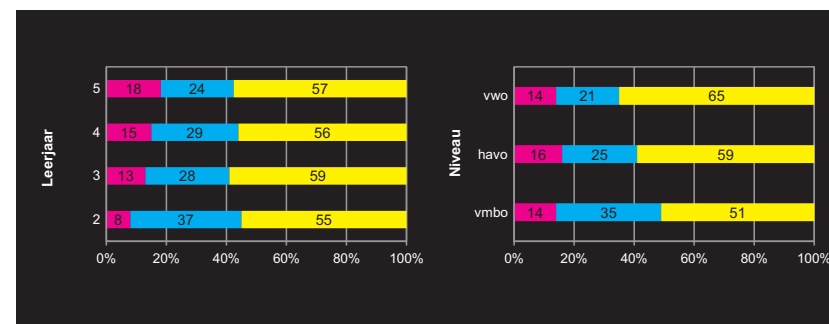
Begeleiding bij de overgang naar de brugklas

De stap van de basisschool naar de middelbare school is voor een leerling een grote. Om deze stap zo aangenaam mogelijk te maken, worden leerlingen in de brugklas door de school extra begeleid. Van alle leerlingen is 73 procent tevreden (niet in figuur) over de begeleiding die zij krijgen bij de overgang naar de brugklas. Slechts 7 procent is hierover niet tevreden. Leerlingen in de eerste klas van het vwo zijn het meest tevreden (71%). Van de leerlingen in het praktijkonderwijs is drie op de vijf leerlingen hierover tevreden.

Voorlichting profiel- en sectorkeuze

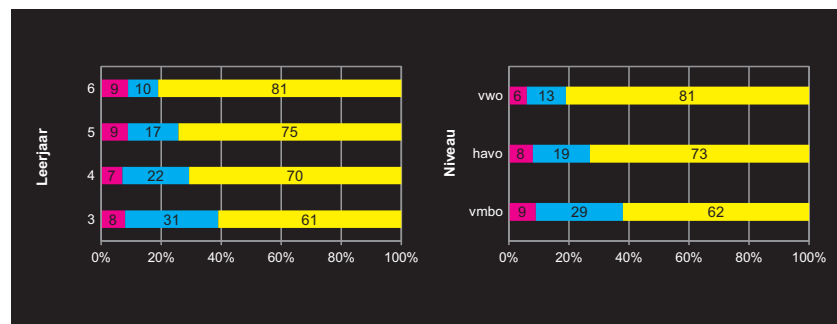
In de tweede klas van het vmbo en de derde klas van het havo en vwo moeten leerlingen de keuze maken voor een sector of profiel. Ruim de helft van hen is tevreden over de begeleiding die de school hen daarbij biedt. Deze vraag is alleen voorgelegd aan de leerlingen die met deze keuze te maken hebben of hebben gehad (vmbo 2, 3, 4 en havo/vwo 3, 4, 5).

In figuur 25 is te zien dat vwo'ers het meest tevreden zijn over de begeleiding die zij bij hun profielkeuze hebben gekregen (65% van hen is daarover tevreden). Van de vmbo'ers is de helft van de leerlingen tevreden over de begeleiding die zij krijgen bij hun sectorkeuze. Op het vmbo zijn de leerlingen die uiteindelijk gekozen hebben voor een opleiding binnen de Combinatiesector het minst tevreden (46%) met de begeleiding.

Figuur 25: Oordeel over de voorlichting bij profiel- of sectorkeuze; per leerjaar en niveau

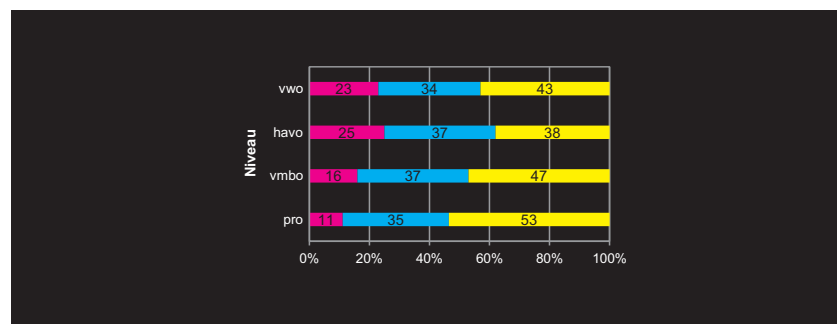
Na de voorlichting over de profiel- of sectorkeuze maken leerlingen uiteindelijk een keuze. In figuur 26 is de tevredenheid over de gemaakte keuze voor een sector of profiel weergegeven per leerjaar en niveau. Van de vwo'ers is vier op de vijf leerlingen tevreden over het gekozen profiel. Op het vmbo is dat slechts drie op de vijf leerlingen. Opvallend is dat leerlingen die voor een NG-profiel hebben gekozen iets vaker ontevreden zijn over het gekozen profiel dan leerlingen die een ander profiel kozen (respectievelijk 6% en 9%). Ook tussen de niveaus op het vmbo bestaan verschillen. Van vmbo-TL-leerlingen is 69 procent tevreden over de gemaakte keuze. In de andere sectoren ligt het percentage tevreden leerlingen lager dan 60 procent.

Figuur 26: Oordeel over de profiel- of sectorkeuze; per leerjaar en niveau

Begeleiding en voorbereiding op vervolgstudie

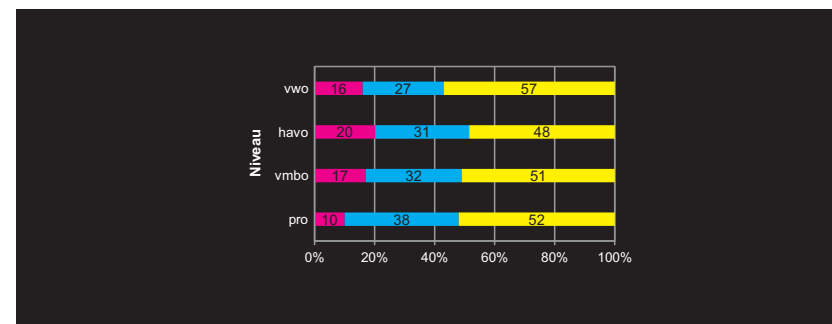
In de laatste jaren van het voortgezet onderwijs volgt een nieuw keuzemoment: het kiezen van een vervolgstudie. Lang niet alle leerlingen zijn tevreden over de begeleiding die zij hierin krijgen van hun school. Op het havo is slechts twee op de vijf leerlingen hierover positief (figuur 27). Autochtone leerlingen zijn meer tevreden over deze begeleiding dan allochtone leerlingen (45% tegenover 40%).

Figuur 27: Oordeel over begeleiding en voorbereiding op vervolgstudie; voorlaatste- en laatsteklassers, per niveau

Informatie over eindexamens

Tot slot kijken we naar de informatie die leerlingen krijgen over hun eindexamens. Gemiddeld is ruim de helft van de leerlingen tevreden over de informatie die zij daarover krijgen van school. Op het havo zijn de leerlingen het minst tevreden over deze informatie (figuur 28). Kijkend naar de tevredenheid over de informatie per profiel, dan zijn leerlingen met een maatschappijprofiel (48%) een stuk minder tevreden dan leerlingen die een natuurprofiel volgen (56%).

Figuur 28: Oordeel over de informatie over eindexamens; alleen laatsteklassers, per niveau

4.6 Veranderingen ten opzichte van de laksmonitor 2010

Het totaaloordeel over docenten blijft ten opzichte van 2010 onveranderd (ongeveer 60% tevreden). Wel is er een kleine verandering op een deelaspect: leerlingen worden naar eigen zeggen iets minder gemotiveerd door hun docenten (2010: 46%, 2012: 40%). De manier van lesgeven werd in 2010 anders bevraagd waardoor het totaaloordeel niet meer te vergelijken is. Op de deelaspecten van het thema 'docenten', die wel in beide jaren op dezelfde manier aan de leerlingen werden voorgelegd, zijn kleine veranderingen in het oordeel te zien. Leerlingen zijn in 2012 iets vaker tevreden over de mate waarin vakken op elkaar aansluiten (2010: 41%, 2012: 45%). Een dergelijke stijging in de tevredenheid zien we ook terug bij de hoeveelheid huiswerk die wordt opgegeven. Hierover was in 2010 iets minder dan de helft tevreden (48%), in 2012 is dat juist net iets meer dan de helft (53%). Het nut van de lessen wordt in 2012 minder vaak positief beoordeeld (2010: 49%, 2012: 43%). Het oordeel van de leerlingen over de begeleiding bij keuzes blijft stabiel. De tevredenheid van vmbo-leerlingen over de beroepsstage is dit jaar relatief hoog: gemiddeld 70 procent oordeelt er positief over. In 2010 echter was die tevredenheid hoger: toen gaf 75 procent een positief totaaloordeel. In vergelijking met twee jaar geleden oordelen studenten vooral negatiever over de begeleiding op de stageplaats: in 2010 oordeelde 76 procent hierover positief, in 2012 is dit nog maar 70 procent. Het oordeel over de begeleiding door school is nagenoeg niet veranderd.

4.7 Samenvatting

In dit hoofdstuk zijn de docenten, de beroepsstage, de manier van lesgeven en de begeleiding vanuit school bij het maken van keuzes aan bod gekomen. De tevredenheid van leerlingen over de docenten wisselt per deelonderwerp. Over de vakkennis van docenten zijn leerlingen zeer te spreken. De

mate waarin zij door docenten worden gemotiveerd, wordt een stuk minder positief door hen beoordeeld. Dit laatste komt terug in het totaaloordeel over de manier van lesgeven. Minder dan de helft van de leerlingen vindt dat de gegeven lessen zinvol zijn. Ook zou de hoeveelheid praktijk in de les van veel leerlingen anders mogen, met name op het havo en vwo. Over de hoeveelheid theorie in de les zijn leerlingen juist positief.

Vmbo'ers zijn zeer tevreden over de beroepsstage. Zij vinden dat zij er doorgaans veel leren en zijn zeer te spreken over de begeleiding door de praktijkopleiders. Iets minder positief wordt de begeleiding door school tijdens de beroepsstage beoordeeld: ongeveer de helft van de leerlingen is hierover tevreden, tegenover 70 procent die de begeleiding op de stageplaats en het nut van de stage positief waardeerde.

Leerlingen oordelen in het algemeen positief over de begeleiding die zij ontvangen vanuit school rond keuzemomenten. Drie kwart van de brugklassers is tevreden over de begeleiding die zij krijgen bij de overgang van de basisschool naar de middelbare school. Over de voorlichting bij het kiezen van een sector of profiel zijn leerlingen minder positief, maar nog altijd is een ruime meerderheid hierover tevreden. Gelukkig zijn leerlingen vaker tevreden dan ontevreden over de uiteindelijk gemaakte keuze, al bestaat hierin wel een groot verschil tussen de onderwijsniveaus. Van de vwo'ers zijn vier op de vijf leerlingen tevreden over de gemaakte keuze, tegenover drie op de vijf vmbo'ers. Leerlingen zijn het minst te spreken over de begeleiding bij de keuze voor een vervolgstudie en de voorbereiding hierop. Van de havisten oordeelt slechts twee vijfde hierover positief. Alleen in het praktijkonderwijs is meer dan de helft hierover tevreden. Over de informatie over de eindexamens is meer dan de helft van de leerlingen tevreden.

5 Schoolorganisatie

In dit hoofdstuk staat de schoolorganisatie centraal en wordt specifiek ingegaan op de volgende vier aspecten:

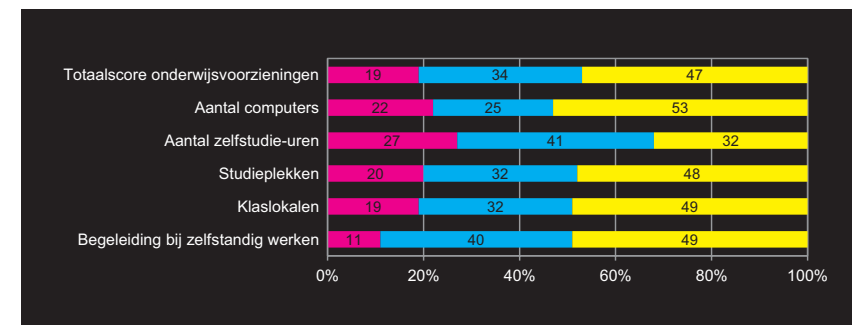
- Zijn de leerlingen tevreden over de aangeboden onderwijsvoorzieningen op school?
- Wat vinden leerlingen van de sfeer en veiligheid op school?
- Hoe denken leerlingen over de verschillende faciliteiten en voorzieningen zoals de kantine, de conciërges maar ook de regels op school?
- Welke beperkingen komen het meest voor onder leerlingen en hoe gaat de school hiermee om?

5.1 Onderwijsvoorzieningen

De tevredenheid onder leerlingen over de onderwijsvoorzieningen in zijn geheel is weergegeven in figuur 29. Bijna de helft van de leerlingen is hierover tevreden en één op de vijf leerlingen uitgesproken ontevreden. Deze totaal-score over onderwijsvoorzieningen is opgebouwd uit de tevredenheid over de volgende deelaspecten:

- het aantal computers;
- het aantal zelfstudie-uren;
- de studieplekken;
- de klaslokalen;
- de begeleiding bij zelfstandig werken.

Voor al het aantal zelfstudie-uren laat volgens 27 procent van de leerlingen te wensen over. Het meest tevreden is men over het aantal computers, maar ook hier gaat het slechts om iets meer dan de helft van de leerlingen (53%).

Figuur 29: Oordeel over onderwijsvoorzieningen; totaaloordeel en stellingen

Eersteklassers zijn het meest tevreden over de onderwijsvoorzieningen op hun school (figuur 30). Hoe langer leerlingen op school zitten, hoe ontevredener zij hierover worden – al blijft het aandeel tevreden leerlingen vanaf de derde klas gelijk. Leerlingen krijgen dus steeds meer een negatieve mening naarmate zij langer op de school zitten. Kijken we naar de verschillen per niveau, dan blijkt dat de leerlingen uit de brugklas en de leerlingen uit het praktijkonderwijs het meest tevreden zijn (respectievelijk 55% en 52%). Leerlingen van het vwo nemen met 43 procent de derde plek in, hoewel deze groep samen met de havisten tevens het meest negatief is: één op de vier leerlingen is ontevreden.

Figuur 30: Oordeel over onderwijsvoorzieningen; per leerjaar en niveau

Het aantal computers

Voor het aantal computers geldt: hoe langer leerlingen op school zitten, hoe minder tevreden zij zijn (het tevredenheidspercentage zakt af van 70% onder eersteklassers tot 39% onder zesdeklassers). Het meest tevreden (63%) over het aantal computers zijn de brugklassers en het minst tevreden (44%) zijn havisten. Ook vmbo'ers en vwo'ers zijn niet uitgesproken tevreden (respectievelijk 45% en 46%). Hoe ouder de leerling is, hoe minder vaak deze tevreden is met het aantal computers dat is beschikbaar gesteld door de school (71% van de 12-jarigen is tevreden tegenover 37% van de 19-jarigen). Vmbo-KB-leerlingen zijn het minst tevreden over de computers en GL-leerlingen het meest (respectievelijk 49% en 56%). Vergelijken met andere sectoren zijn vmbo'ers in de sector Landbouw het minst vaak tevreden (Landbouw: 40%, overige sectorern: 46%).

Het aantal zelfstudie-uren

Eersteklassers zijn het meest tevreden (42%) over het aantal zelfstudie-uren, derdeklassers het minst (26%). Van deze laatste groep is een groter deel ontevreden (30%). Na de derde klas stijgt de tevredenheid, maar het aandeel leerlingen dat ontevreden is, stijgt mee. Na de derde klas zijn leerlingen dus niet uitgesproken negatief of positief over het aantal zelfstudie-uren. Leerlingen in het praktijkonderwijs zijn, vergeleken met de andere niveaus, met 47 procent het meest tevreden over het aantal zelfstudie-uren. 12-jarigen zijn twee keer zo vaak tevreden als dat zij ontevreden zijn (41% vs. 20%). Na het twaalfde levensjaar zakt de tevredenheid en vanaf 15 jaar stijgt deze weer (28%) – van de 19-jarigen is 36 procent tevreden. Het aandeel ontevreden leerlingen is vanaf 15 jaar echter vrijwel gelijk aan de groep die tevreden is. Vmbo-KB- en GL-leerlingen zijn het minst tevreden (29%) en BL-leerlingen het meest (35%). Van de TL-leerlingen is 31 procent tevreden. Vmbo'ers in de sector Landbouw zijn het minst tevreden over het aantal zelfstudie-uren, het meest tevreden zijn vmbo'ers in de sector Techniek (respectievelijk 23% en 29%).

Mate van tevredenheid over de beschikbare studieplekken

In het eerste leerjaar zijn leerlingen, vergeleken met andere leerjaren, het meest tevreden over de beschikbare studieplekken: twee derde is hierover tevreden, een tiende is ontevreden. Ook hier zien we dat leerlingen negatiever worden naarmate zij langer op school zitten. In de zesde klas is nog maar 38 procent tevreden met de studieplekken die door school beschikbaar zijn gesteld, een even groot percentage is ontevreden. Vmbo'ers zijn het minst tevreden over de beschikbare studieplekken, gevolgd door havisten (respectievelijk 36% en 44% van hen is tevreden). Het meest tevreden (55%) zijn de brugklassers. Uitgesplitst naar leeftijd zijn 19-jarigen meer ontevreden dan tevreden over de beschikbare studieplekken (respectievelijk 41% tegenover 34%) en zijn 12-jarigen daar tegenover meer tevreden (61%) dan ontevreden (18%). Havisten en vwo'ers met een EM-profiel of een CM-profiel zijn het minst tevreden over de beschikbare studieplekken, terwijl leerlingen met een NT-profiel hier het meest tevreden over zijn.

Tevredenheid over de klaslokalen

De tevredenheid over de klaslokalen is wederom het grootst (61%) bij eersteklassers. Deze tevredenheid neemt af tot 43 procent in de derde en vierde klas en stijgt in de zesde klas weer lichtelijk tot 50 procent. Op het vmbo zijn leerlingen het minst tevreden over de klaslokalen en in de brugklas het meest tevreden (respectievelijk 41% en 56% is tevreden). Hoe ouder de leerling hoe meer ontevreden deze is over de klaslokalen (12 jaar: 61%, 19 jaar: 42%). Vmbo'ers in de theoretische leerweg zijn in vergelijking met leerlingen in de gemengde leerweg minder vaak tevreden. Daarnaast zijn vmbo'ers die een opleiding volgen in de sector Combinatie minder tevreden dan leerlingen in de sector Landbouw (respectievelijk 38% en 45%). Leerlingen op het havo en vwo met een NT-profiel zijn het meest tevreden over de klaslokalen en leerlingen met een EM-profiel het minst.

Tevredenheid over de begeleiding bij zelfstandig werken

Is in de eerste klas nog bijna twee derde van de leerlingen (63%) tevreden en een enkeling ontevreden (6%) over de begeleiding bij het zelfstandig werken, in de vijfde en zesde klas is nog maar een derde hierover tevreden en één op de vijf leerlingen ontevreden. In het praktijkonderwijs zijn leerlingen het meest tevreden over de begeleiding (66% van hen is tevreden, 7% ontevreden), het minst tevreden zijn leerlingen op het havo en vwo (respectievelijk 39% en 40% van hen is tevreden, terwijl 15% van beide niveaus ontevreden is). 12-jarigen zijn het meest te spreken over de begeleiding (64% van hen is tevreden), terwijl dit aandeel afneemt tot 35 procent onder 18-jarigen. Daarna stijgt de tevredenheid weer licht. Onder vmbo-BL-leerlingen werd de meeste tevredenheid geregistreerd: 56 procent van hen is tevreden over de begeleiding bij het zelfstandig leren. TL'ers zijn in vergelijking met de andere vmbo-leerlingen het minst tevreden (48%).

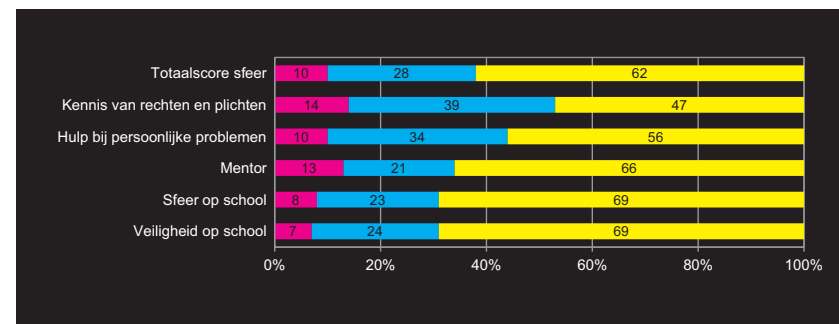
5.2 Sfeer en veiligheid

Het cluster sfeer en veiligheid is opgebouwd uit vijf deelaspecten, namelijk de tevredenheid over:

- kennis van rechten en plichten.
- hulp bij persoonlijke problemen;
- mentor/tutor/coach;
- sfeer op school;
- veiligheid op school;

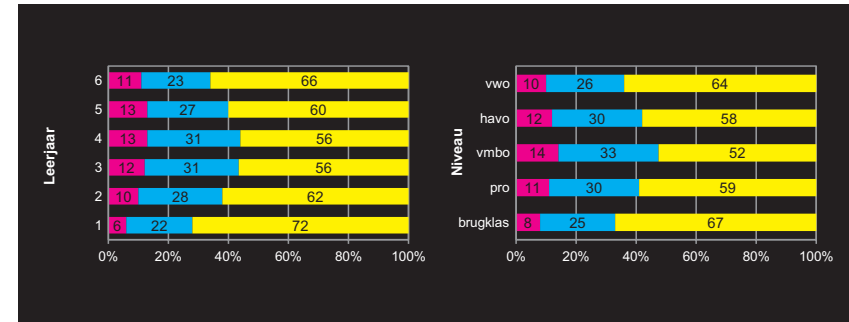
Deze paragraaf sluit af met de tevredenheidsscores over het pestbeleid op school.

Het merendeel van de leerlingen (62%) is tevreden over de sfeer en veiligheid op school (figuur 31). Leerlingen zijn het minst tevreden over hun kennis van rechten en plichten: minder dan de helft is hierover tevreden. De aspecten sfeer op school en veiligheid op school scoren onder leerlingen de hoogste tevredenheid.

Figuur 31: Oordeel over sfeer en veiligheid; totaaloordeel en stellingen

Eersteklassers zijn het meest tevreden over de sfeer en veiligheid op school, waarna de tevredenheid tot de derde klas terugloopt en vervolgens weer stijgt (figuur 32). Brugklassers zijn, vergeleken met andere niveaus, het meest tevreden over de sfeer en veiligheid en vmbo'ers het minst.

Figuur 32: Oordeel over sfeer en veiligheid; per leerjaar en niveau

Kennis van rechten en plichten

Een meerderheid van de eersteklassers is tevreden over de kennis die zij hebben van hun rechten en plichten. Eén op de vijf vijfdeklassers geeft aan ontevreden te zijn, daarmee is deze groep vergeleken met leerlingen in andere leerjaren het meest ontevreden (en ook het minst tevreden: 38%). Nog geen veertig procent van de havisten geeft aan tevreden te zijn met de eigen kennis van rechten en plichten als leerling. Brugklassers zijn voor meer dan de helft (56%) tevreden met deze kennis. Wederom zijn 12-jarigen het meest tevreden over hun kennis van rechten en plichten en 16-jarigen het minst. Een vijfde deel van de 18- en 19-jarigen is hierover ontevreden.

Veiligheid op school

Het aandeel leerlingen dat zich (heel) onveilig voelt op school is voor alle leerjaren vrijwel gelijk. Wanneer er daarentegen wordt gekeken naar het aandeel leerlingen dat zich (heel) veilig voelt op school, dan is er wel verschil tussen de leerjaren te zien. Drie kwart van de eersteklassers voelt zich veilig, maar dit aandeel daalt meteen na het eerste jaar en pas vanaf de vierde klas is er een stijging te zien. Het meest veilig voelen zich de leerlingen in de zesde klas van het vwo (83%). Vwo'ers voelen zich sowieso het meest veilig op school (80%), gevolgd door brugklassers (72%) en havisten (70%). Vmbo'ers voelen zich het minst veilig (56%), onder deze groep leerlingen voelt zich twaalf procent (heel) onveilig.

Opvallend is dat meisjes zich veiliger voelen op school dan jongens (respectievelijk 72% en 67%). Uitgesplitst naar leeftijd valt op dit deelonderwerp een golfbeweging waar te nemen. Drie kwart van de jongste leerlingen voelt zich veilig op school, in de leeftijd van 14 tot en met 16 jaar neemt dit gevoel van veiligheid af (rond 65%) en stijgt vervolgens weer. Eén op de tien allochtone leerlingen voelt zich ronduit onveilig op school. Onder autochtone leerlingen ligt dit aandeel lager, op zes procent. Het merendeel van zowel de autochtone als allochtone leerlingen voelt zich echter (heel) veilig op school (respectievelijk 71% en 63%). Vmbo-GL'ers voelen zich het meest veilig, KB'ers en BL'ers

voelen zich het minst veilig (GL: 67%; KB: 56%; BL: 57%). Leerlingen op het vmbo in de sector Techniek voelen zich minder veilig dan leerlingen in de sector Landbouw (respectievelijk 53% tegenover 61%).

Hulp bij persoonlijke problemen

Eersteklassers zijn het meest tevreden over de hulp die geboden wordt bij persoonlijke problemen (70%). Van de derde-, vierde- en vijfdeklassers is hierover de helft tevreden. Minder dan de helft van de vmbo'ers en havisten is tevreden over de hulp die zij hebben gekregen bij persoonlijke problemen. Het meest tevreden zijn brugklassers: 64 procent is over dit aspect tevreden. Iets meer dan één op de tien leerlingen van het vmbo en havo is (heel) ontevreden over de hulp die zij hebben gekregen bij persoonlijke problemen. De leeftijdsgroep die het meest tevreden (71%) is over de geboden hulp, is de groep 12-jarigen. Van de leerlingen in de leeftijden van 15, 16 en 19 jaar is minder dan de helft tevreden over de gekregen hulp. Vooral 19-jarigen geven aan dat zij hierover (heel) ontevreden zijn (15%). Autochtone leerlingen zijn meer tevreden over de hulp dan allochtone leerlingen (respectievelijk 57% en 51%). Vmbo-KB-leerlingen zijn met 52 procent het minst tevreden en GL'ers het meest (58%). Ook tussen de sectoren verschillen vmbo-leerlingen in tevredenheid over de hulp: de sector Economie scoort het laagst (43% van hen is tevreden) en de sector Landbouw het hoogst (52%). Havo- en vwo-leerlingen met een EM-profiel zijn het minst tevreden (47%) en leerlingen met een NG-profiel het meest (56%).

Mentor

Eersteklassers zijn het meest tevreden over hun mentor (76%). De tevredenheid daalt tot 60 procent onder vijfdeklassers en stijgt daarna onder de groep zes vwo tot 67 procent. Brugklassers zijn over hun mentor het meest tevreden en vmbo'ers zijn hier het minst tevreden over (brugklas: 72%, vmbo: 61%). 12-jarigen zijn het meest tevreden over hun mentor (77%) en 15-, 16- en 19-jarigen het minst (62%). Het grootste verschil in tevredenheid over de mentor tussen de sectoren in het vmbo is te vinden tussen de sectoren Landbouw (58%) en Combinatie (65%).

Sfeer op school

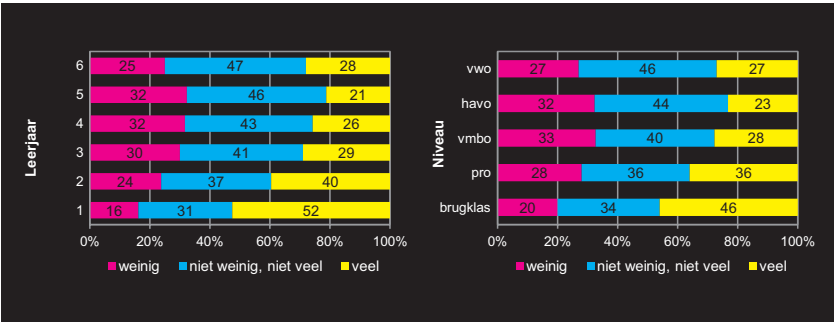
Over de sfeer op school zijn zowel de eerste- als de zesdeklassers het meest tevreden (76%), het minst tevreden zijn derde- en vierdeklassers (respectievelijk 64% en 65%). De tevredenheid over de sfeer op school ligt onder leerlingen op het praktijkonderwijs het laagst (53%) en onder vwo'ers het hoogst (77%). Uitgesplitst naar leeftijd valt een golfbeweging in de tevredenheid waar te nemen: 12-jarigen zijn over het algemeen tevreden over de sfeer (77%). Deze tevredenheid loopt terug totdat leerlingen 15 à 16 jaar zijn (65%) om vervolgens weer te stijgen tot 69 procent tevredenheid onder 18-jarigen. Van de groep 19-jarigen geeft echter nog maar 57 procent aan dat de sfeer op school naar tevredenheid is. De sfeer op school wordt positiever beoordeeld

door autochtone dan door allochtone leerlingen (respectievelijk 71% en 61%). Het minst tevreden met de sfeer op school (54%) zijn vmbo-BL'ers, terwijl GL'ers en TL'ers zich van de vmbo-leerlingen het prettigst voelen bij de sfeer op school (65%). Leerlingen in de sector Landbouw zijn meer tevreden over de sfeer dan leerlingen in de sector Techniek (respectievelijk 61% en 54%).

Pestbeleid op school

In figuur 33 is de mate waarin een school optreedt tegen pesten weergegeven. Omdat deze vraag niet gaat over de tevredenheid met het pestbeleid maar meer of een school volgens de leerlingen voldoende maatregelen neemt tegen pesten, is dit aspect niet opgenomen in het totaaloordeel over de tevredenheid over sfeer en veiligheid.

Volgens meer dan de helft van de eersteklassers wordt door de school veel gedaan tegen pesten. Leerlingen in de andere leerjaren hebben hier duidelijk een andere mening over. Twee derde van de vierde- en vijfdeklassers geeft zelfs aan dat er weinig tegen pesten wordt gedaan. Volgens een kwart van de havisten wordt op school veel tegen pesten gedaan en 46 procent van de brugklassers vindt dat ook. Twee derde van de vmbo'ers en havisten vindt dat school weinig tegen pesten doet.

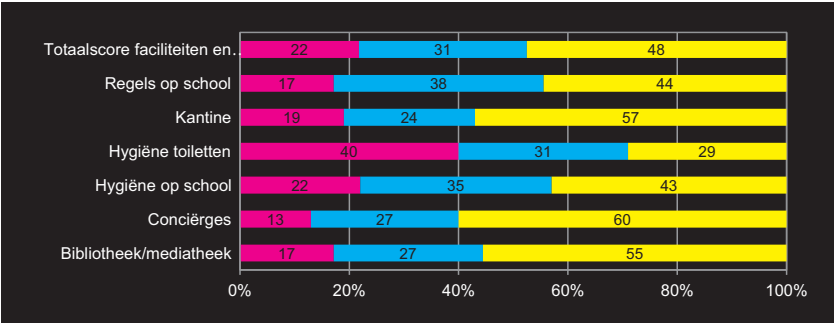
Figuur 33: Aandacht van school voor pestbeleid; per leerjaar en niveau

5.3 Faciliteiten en voorzieningen op school

De totaalscore 'faciliteiten en voorzieningen op school' is opgebouwd uit de tevredenheidsscores over de:

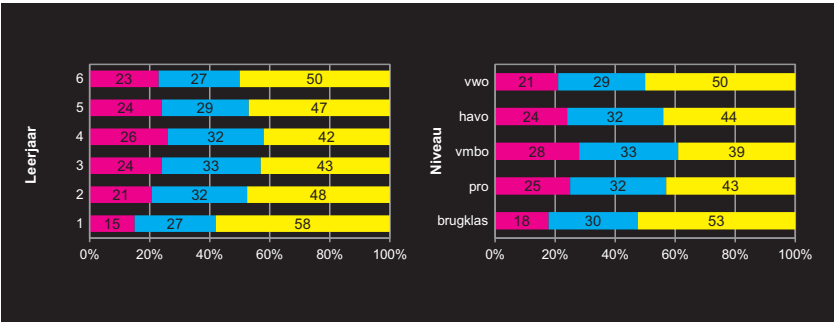
- regels op school;
- kantine;
- hygiëne van de toiletten;
- hygiëne op school;
- conciërges;
- bibliotheek/mediatheek.

Nog niet de helft van de leerlingen is tevreden over de faciliteiten en voorzieningen op school en één op de vijf leerlingen is (heel) ontevreden (figuur 34). Het minst tevreden en tegelijk het meest ontevreden zijn leerlingen over de hygiëne van de toiletten. Het meest tevreden zijn leerlingen over de conciërges (60% van de leerlingen is tevreden). Ook over de kantine en bibliotheek/mediatheek is meer dan de helft van de leerlingen tevreden.

Figuur 34: Oordeel over faciliteiten en voorzieningen op school; totaaloordeel en stellingen

Eersteklassers zijn het meest tevreden over het totaal aan faciliteiten en voorzieningen op school, evenals brugklassers (figuur 35). Het meest ontevreden zijn leerlingen in de derde en vierde klas en leerlingen van het vmbo.

Figuur 35: Oordeel over faciliteiten en voorzieningen op school; per leerjaar en niveau

Regels op school

Leerlingen is gevraagd wat zij de belangrijkste regel vinden op school. Zij konden kiezen uit: niet pesten; op tijd komen; niet discrimineren; geen geweld gebruiken; geen mobiel in de les; en niet roken op school. Een derde van de leerlingen vindt het belangrijk dat er regels bestaan tegen pesten. De regel dat er geen geweld gebruikt mag worden is de op één na belangrijkste regel volgens de leerlingen. Dat er geen mobiele telefoons in de klas gebruikt mogen worden, vindt bijna geen enkele leerling een belangrijke regel.

Eersteklassers zijn het meest tevreden over de regels zoals deze op school gehanteerd worden (tevreden: 63%, ontevreden: 8%). De ontevredenheid over de regels stijgt naarmate leerlingen in een hogere klas komen: in de vijfde en zesde klas is een kwart van de leerlingen ontevreden over de regels. Vmbo'ers en havisten zijn wederom het minst tevreden over de regels, brugklassers kunnen zich het meest verenigen met de regels. Hoe ouder de leerling, hoe minder tevreden deze is over de gehanteerde regels. Allochtone leerlingen zijn minder tevreden over de regels dan autochtone leerlingen (respectievelijk 39% en 46% tevredenheid). Vmbo-GL'ers zijn van alle vmbo-leerlingen het meest tevreden (respectievelijk 47% tegenover circa 39% voor de andere leerwegen).

Kantine

Hoe langer de leerling op school zit, hoe minder tevreden deze oordeelt over de kantine. Van de vijfdeklassers is 29 procent niet te spreken over de kantine, terwijl dit onder eersteklassers nog maar tien procent is. Brugklassers zijn merendeels (65%) tevreden vmbo'ers en havisten minder: de helft van hen is tevreden, een kwart ontevreden. Hoe jonger de leerling, hoe minder ontevreden deze is over de kantine. Allochtone leerlingen zijn minder tevreden met de kwaliteit van de kantine dan autochtone leerlingen (respectievelijk 50% en 59%). Leerlingen uit de vmbo-sector Zorg en Welzijn zijn het meest tevreden over de kwaliteit van de kantine en leerlingen uit de sector Landbouw het minst.

Hygiëne van de toiletten

Voor alle klassen behalve zes vwo geldt dat leerlingen vaker ontevreden zijn dan tevreden over de hygiëne van de toiletten. De ontevredenheid hierover is het grootst onder tweede-, derde- en vierdeklassers. Bijna de helft van de leerlingen van het praktijkonderwijs en één op de drie vwo'ers is ontevreden over de hygiëne van de toiletten. Deze laatste zijn tegelijk het meest tevreden. Leerlingen van 15 jaar zijn het meest ontevreden over de hygiëne van de toiletten (44% van hen is ontevreden) en 19-jarigen zijn met 42 procent tevredenheid hierover het meest tevreden. Eén op de drie autochtone leerlingen is tevreden over de hygiëne, onder allochtone leerlingen is dit één op de vier. Havisten en vwo'ers met een NT-profiel zijn het meest tevreden over de hygiëne en leerlingen met een CM-profiel het minst (respectievelijk 38% tegenover 28%).

Hygiëne op school

De helft van de zes vwo'ers is tevreden over de hygiëne op school. Deze leerlingen zijn vergeleken met andere klassen het meest tevreden. Het meest ontevreden zijn derde- en vierdeklassers: een kwart van deze leerlingen is (heel) ontevreden. De tevredenheid van de vmbo'ers over de hygiëne op school is zo'n tien procentpunt lager dan die van de brugklassers en vwo'ers (vmbo: 36%, brugklas en vwo: 46%). Het meest tevreden over hoe schoon

het is op school zijn leerlingen van 19 jaar en ouder (53%). 15-jarigen zijn het minst tevreden (38%) over hoe schoon het is op school. Allochtone leerlingen zijn minder tevreden over de hygiëne op school dan autochtone leerlingen (respectievelijk 39% en 44%). Vmbo-GL'ers zijn het meest tevreden over de hygiëne (44%) en KB'ers en BL'ers zijn hier het minst tevreden over (beide 36%). Verschillen in oordeel over de hygiëne zijn ook terug te zien bij de gekozen profielen bij havisten en vwo'ers: leerlingen met een CM-profiel vinden de school het minst schoon en leerlingen met een NT-profiel het meest (respectievelijk 41% en 50%).

Conciërges

De tevredenheid over de conciërges verschilt per leerjaar: aan het begin van hun schoolloopbaan zijn leerlingen het meest tevreden (66%), deze tevredenheid daalt in de tweede tot en met de vierde klas en vlak voordat de meeste leerlingen van school gaan stijgt hun tevredenheid naar het niveau van de eerste klas. De tevredenheid over de conciërges verschilt tevens per niveau: brugklassers zijn samen met vwo'ers het meest tevreden (62%). Vmbo'ers zijn voor iets meer dan de helft tevreden over hun conciërges. 15- en 16-jarigen zijn het minst tevreden over hun conciërges en 12-jarigen juist het meest. Allochtone leerlingen zijn minder tevreden dan autochtone leerlingen over de conciërge. Vmbo'ers in de sectoren Techniek en Economie zijn minder tevreden dan vmbo'ers in de sector Landbouw.

Bibliotheek/mediatheek

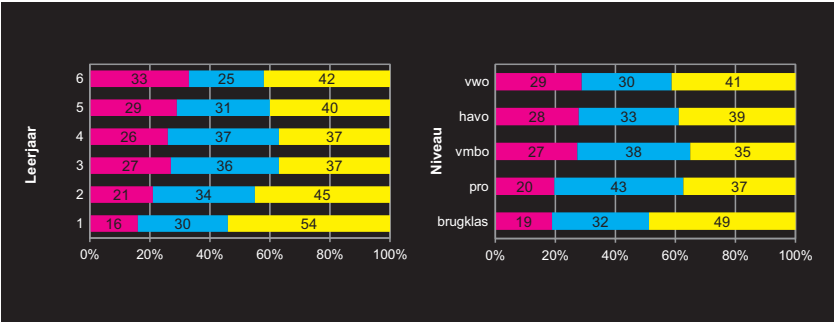
Het grootste verschil in tevredenheid over de bibliotheek/mediatheek is te vinden onder eerste- (69%) en vierdeklassers (46%). Brugklassers zijn over dit deelaspect het meest tevreden (62%). Meer dan een kwart van de leerlingen van het vmbo en praktijkonderwijs zijn uitgesproken ontevreden over de bibliotheek/mediatheek (38% is tevreden). Op hun twaalfde zijn leerlingen het meest tevreden over de bibliotheek en mediatheek en naarmate zij ouder worden neemt tevredenheid af. Autochtone leerlingen zijn meer tevreden dan allochtone leerlingen over de bibliotheek/mediatheek (respectievelijk 56% en 51%). Er is eveneens een verschil in ontevredenheid tussen deze twee groepen (autochtoon: 16%, allochtoon: 22%). Vmbo-leerlingen die BL of GL volgen zijn minder tevreden dan TL'ers (respectievelijk 40% en 50%). De vmbo-leerlingen in sector Landbouw zijn het minst tevreden over de bibliotheek/mediatheek en leerlingen in sector Zorg en Welzijn zijn hierover het meest tevreden. In de sector Landbouw zijn daarnaast iets meer leerlingen ontevreden dan tevreden over de bibliotheek/mediatheek.

5.4 Beperking en school

Een derde van de leerlingen geeft aan een functiebeperking, handicap of ziekte te hebben. Het meest voorkomend is dyslexie of een andere taal- of

spraakstoornis (38%). Een kwart van de leerlingen met een beperking geeft aan dat hij of zij ADHD of concentratieproblemen heeft en één op de vijf leerlingen heeft last van vermoeidheid. Meer dan de helft van de leerlingen (56%) met een beperking geeft aan hier geen last van te hebben op school, een grote groep (44%) ondervindt dus wel degelijk last van hun beperking(en) op school.

Hoe langer leerlingen op school zitten, hoe meer ontevreden leerlingen zijn over de mate waarin de school rekening houdt met hun beperking (figuur 36). Van de bovenbouwers zijn de vwo'ers het meest tevreden over de manier waarop de school rekening houdt met hun beperking. Meer dan een kwart van de vmbo'ers, havisten en vwo'ers is hierover ontevreden. Allochtone leerlingen met een beperking zijn minder tevreden over de manier waarop school hiermee rekening houdt dan autochtone leerlingen (respectievelijk 34% en 44%). Meer dan de helft van de havisten en vwo'ers met een NT-profiel is hierover tevreden. Leerlingen met een EM-profiel zijn hierover het minst tevreden.

Figuur 36: Oordeel over rekening houden met beperking door school; per leerjaar en niveau

5.5 Veranderingen ten opzichte van de laksmonitor 2010

Leerlingen geven dit jaar minder vaak een positief totaaloordeel over de onderwijsvoorzieningen op hun school dan in de eerste laksmonitor (2010: 52%; 2012: 47%). Dat verschil wordt veroorzaakt door een relatief sterke daling in de tevredenheid over drie van de vijf deelaspecten. Het grootste verschil zien we bij de tevredenheid over het aantal computers op school: hier zakt het positieve oordeel van 63 procent van de leerlingen in 2010 tot 53 procent in 2012. Ook neemt de tevredenheid over de klaslokalen (2010: 55%; 2012: 49%) en over het aantal zelfstudie-uren (2010: 38%; 2012: 32%) af. Over de sfeer en veiligheid binnen de school blijft het oordeel stabiel. Binnen dit thema oordelen leerlingen dit jaar wel minder vaak positief over hun mentor (2010: 72%; 2012: 66%) en over wat leerlingen weten over hun rechten en plichten (2010: 53%; 2012: 47%). Het totaaloordeel over faciliteiten op school is niet wezenlijk veranderd. Wel zijn er wederom veranderingen op

een aantal deelaspecten. Leerlingen zijn minder tevreden over de bibliotheek/mediatheek (2010: 60%; 2012: 55%), minder tevreden over de conciërges (2010: 64%; 2012: 60%) en iets minder tevreden over de regels op school (2010: 50%; 2012: 44%). Binnen het overkoepelende thema 'schoolorganisatie' is tot slot nog aandacht besteed aan handicap en of de school hiermee rekening houdt. Het percentage leerlingen met een handicap is ten opzichte van 2010 gestegen van 26 naar 31 procent. Het percentage dat daar last van heeft op school, is niet veranderd. Leerlingen met een handicap blijven eveneens stabiel in hun oordeel over de wijze waarop school met hun beperking omgaat.

5.6 Samenvatting

In dit hoofdstuk zijn vier thema's aan de orde gekomen: onderwijsvoorzieningen, sfeer en veiligheid, faciliteiten en beperkingen van leerlingen. Over de onderwijsvoorzieningen in het geheel is bijna de helft van de leerlingen tevreden. Het minst tevreden is men over het deelaspect 'zelfstudie-uren': een derde deel is tevreden over het aantal zelfstudie-uren, maar 27 procent (heel) ontevreden. Hoe langer hij of zij op school zit, hoe meer ontevreden de leerling is over de onderwijsvoorzieningen, het aantal computers en de beschikbare studieplekken. Een derde deel van de KB- of GL-leerlingen op het vmbo is ontevreden over het aantal uren dat gereserveerd is voor zelfstudie. Uitgesplitst naar de sectoren zijn vmbo-leerlingen in de sector Landbouw hierover het minst tevreden. In het praktijkonderwijs is men van alle sectoren het meest tevreden over de begeleiding bij het zelfstandig werken (66% tevreden).

Over de sfeer en veiligheid op school is een ruime meerderheid van de leerlingen tevreden (62%). Minder te spreken zijn leerlingen over het deelaspect 'kennis van rechten en plichten'. Minder dan de helft van de leerlingen geeft aan dat hij of zij hierover tevreden is. Vmbo'ers zijn het minst tevreden over de sfeer en veiligheid in het algemeen. Bovenbouwers zijn meer ontevreden over hun kennis van rechten en plichten dan brugklassers. Het merendeel van de leerlingen voelt zich veilig op school; circa 10 procent van hen voelt zich (heel) onveilig. Over de hulp die aan leerlingen wordt geboden bij persoonlijke problemen is minder dan de helft van de leerlingen in het vmbo tevreden. Eén op de tien van hen geeft aan dat hij of zij hierover ontevreden is. Ditzelfde aantal zien we onder havisten.

Als leerlingen pas op school zitten, zijn zij van mening dat de school veel, of in ieder geval voldoende, doet tegen pesten. Naarmate leerlingen langer op school zitten, komen zij hierop terug: twee derde van de derdeklassers of hoger zegt dat school eigenlijk weinig doet tegen pesten.

De tevredenheid over de faciliteiten op school laat enigszins te wensen over: één op de vijf leerlingen is hierover (heel) ontevreden. Vooral over de hygiëne van de toiletten zijn veel leerlingen (40%) ontevreden. Over de conciërges zijn leerlingen meer tevreden (60% tevreden tegenover 13% ontevreden). Ook al doet school volgens de leerlingen niet altijd voldoende aan pestbeleid, een derde vindt het wel belangrijk dat er regels tegen pesten bestaan. Een andere belangrijke regel volgens de leerlingen is die tegen geweld. Het verbod om een mobiele telefoon in de klas te gebruiken krijgt van veel leerlingen minder prioriteit. De kantine wordt negatiever beoordeeld door leerlingen die langer op school zitten. Brugklassers zijn over het algemeen tevreden over de kantine (65% van hen is tevreden). Zijn leerlingen aan het begin van hun vo-schoolcarrière nog te spreken over de bibliotheek/mediatheek (62%), in de vierde klas is deze tevredenheid gedaald tot 42 procent.

Eén op de drie leerlingen die de vragenlijst heeft ingevuld heeft een functiebeperking, handicap of ziekte. Het meest voorkomend onder de groep met een beperking is dyslexie (38%). Andere veel voorkomende beperkingen zijn ADHD of andere concentratieproblemen en vermoeidheid. Hoewel meer dan de helft van deze leerlingen met een beperking aangeeft hier op school geen last van te hebben, is dit voor 44 procent nog wel degelijk het geval. Hoe langer leerlingen op school zitten, hoe meer ontevreden zij zijn over de manier waarop school rekening houdt met hun beperking.

6 Algemene tevredenheid

Aan het einde van de vragenlijst kregen leerlingen twee vragen voorgelegd waarbij ze hun mening over hun school in het algemeen konden geven:

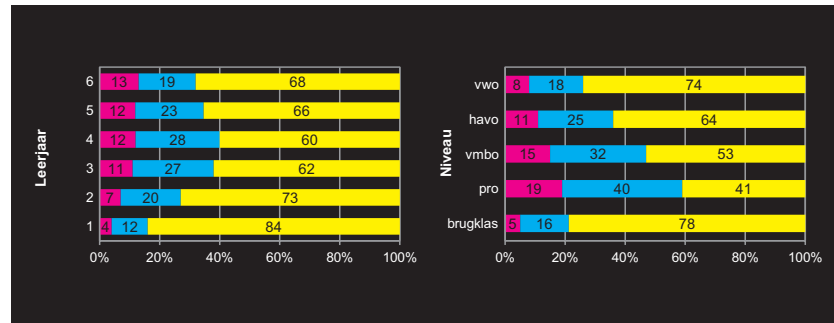
- hoe tevreden zijn leerlingen over de keuze voor hun school?
- welk rapportcijfer geven leerlingen hun school?

Deze algehele tevredenheid komt in dit hoofdstuk aan de orde. In dit hoofdstuk zijn de resultaten uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en etniciteit. Daarnaast is gekeken naar de invloed van schoolkenmerken, zoals schoolgrootte en de omvang van de gemeente waarin de school staat, op het rapportcijfer dat leerlingen hun school hebben gegeven.

6.1 Algemene tevredenheid over de schoolkeuze

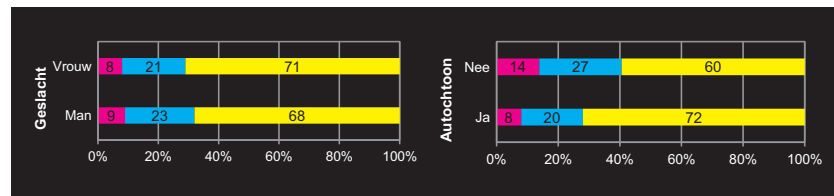
Een meerderheid van de leerlingen is tevreden over de keuze voor de school waar zij les krijgen (figuur 37). Brugklassers zijn het meest tevreden over de keuze voor hun school. Opvallend is dat het aandeel uitgesproken ontevreden derde- tot en met zesdeklassers nauwelijks verschilt, maar daarnaast staan

meer derde- en vierdeklassers neutraal tegenover hun schoolkeuze. Kijken we naar de verschillen per niveau, dan zijn leerlingen in het praktijkonderwijs het minst tevreden. Vwo'ers zijn na de brugklassers het meest tevreden over hun schoolkeuze.

Figuur 37: Tevredenheid over schoolkeuze; per leerjaar en niveau

Allochtone leerlingen zijn minder positief over hun schoolkeuze dan autochtone leerlingen, zoals te zien is figuur 38. Wanneer rekening wordt gehouden met onderwijsniveau blijft dit verschil bestaan.

Figuur 38: Tevredenheid over schoolkeuze; naar geslacht en etniciteit

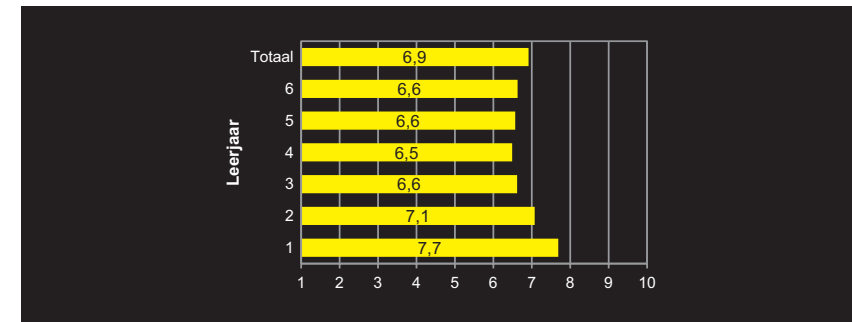
De tevredenheid over de schoolkeuze neemt langzaam af naarmate leerlingen ouder worden. Van de 12-jarigen is 87 procent hierover tevreden, maar bij 15-jarigen is dit aandeel gedaald tot 62 procent. Daarna blijft dit aandeel vrij stabiel. Alleen 19-jarigen zijn minder tevreden: slechts 49 procent is nog positief over de schoolkeuze.

Figuur 39: Tevredenheid over schoolkeuze; naar leeftijd

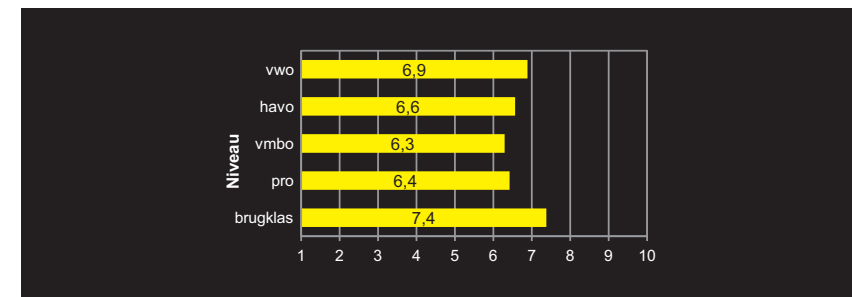
6.2 Rapportcijfer voor de school

Aan het eind van de vragenlijst hadden de leerlingen de mogelijkheid om hun school te beoordelen met een rapportcijfer. Gemiddeld krijgen de Nederlandse vo-scholen een 6,9 van hun leerlingen. Kijken we naar het gemiddelde cijfer per leerjaar, dan scoort alleen leerjaar 1 met een 7,7 gemiddeld veel hoger. Vanaf de derde klas schommelt het rapportcijfer rond de 6,5. Van alle leerlingen geeft 88 procent de school een zes of hoger.

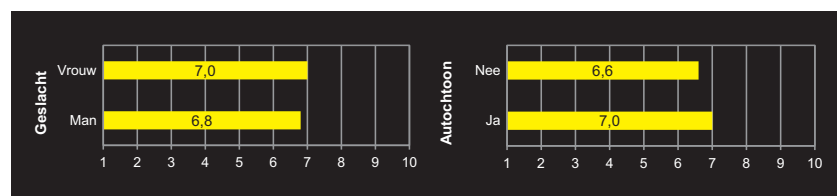
Figuur 40: Rapportcijfer voor school; gemiddelde per leerjaar en totaalscore

In figuur 41 is het rapportcijfer weergegeven per onderwijsniveau. Ook hier zien we dat de brugklassers het meest positief zijn over hun school. Met een 7,4 als gemiddeld rapportcijfer oordelen zij ruim hoger dan alle andere leerlingen. Leerlingen op het praktijkonderwijs en het vmbo geven hun school het laagste cijfer.

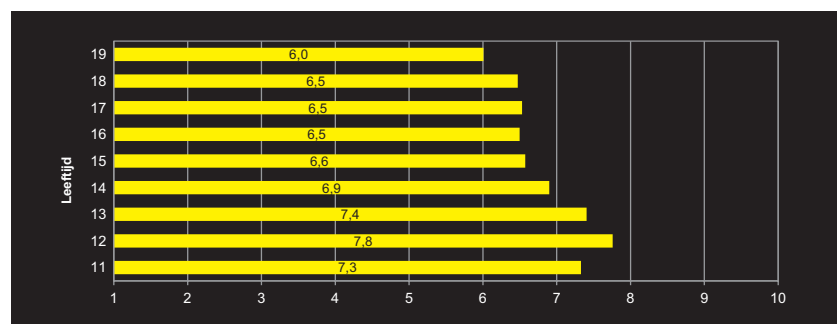
Figuur 41: Rapportcijfer voor school; gemiddelde per niveau

Meisjes geven over het algemeen een hoger rapportcijfer dan jongens en autochtone leerlingen waarderen hun school met een hoger rapportcijfer dan allochtone leerlingen (figuur 42). Allochtone jongens geven hun school het laagste cijfer met gemiddeld een 6,5; autochtone meisjes kennen gemiddeld een 7,1 toe aan hun school.

Figuur 42: Rapportcijfer voor school; gemiddelde naar geslacht en etniciteit

Wanneer het gemiddelde rapportcijfer wordt uitgesplitst naar leeftijd (figuur 43) ligt het voor de hand dat er een grote overeenkomst bestaat met het rapportcijfer per leerjaar. De 12-jarige leerlingen geven hun school met een 7,8 het hoogste rapportcijfer. Dit neemt langzaam af tot een 6,0 bij leerlingen van 19.

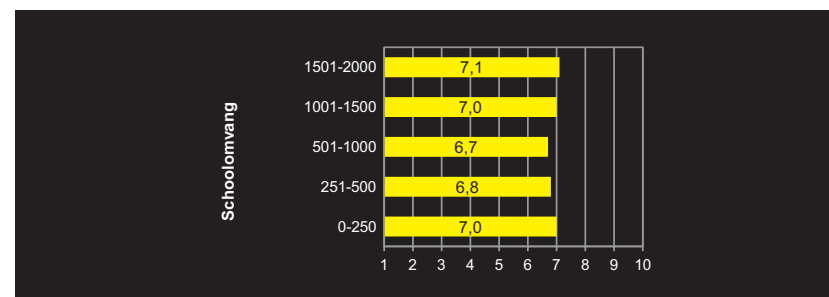

Figuur 43: Rapportcijfer voor school; gemiddelde naar leeftijd

6.3 Rapportcijfers naar schoolkenmerken

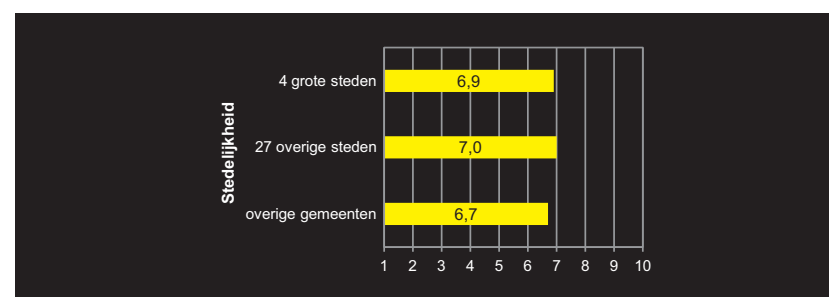
In de vorige paragraaf is het gemiddelde rapportcijfer dat leerlingen hun school geven vergeleken tussen leerlingen van verschillende leerjaren, niveaus, leeftijd, geslacht en etniciteit. Naast individuele kenmerken kunnen ook andere kenmerken het rapportcijfer beïnvloeden. Daarom bekijken we in deze paragraaf twee schoolkenmerken: schoolgrootte en de omvang van de gemeente waarin de school staat.

Het aantal leerlingen op school heeft weinig invloed op de tevredenheid van leerlingen, zo blijkt uit figuur 44. Kleine scholen tot 250 leerlingen doen het net zo goed als grote scholen met 1.500 leerlingen.

Figuur 44: Rapportcijfer voor school; gemiddelde naar schoolomvang (aantal leerlingen)

In figuur 45 wordt het rapportcijfer van leerlingen uit de vier grote steden in Nederland (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht) vergeleken met andere grote en middelgrote steden en de rest van Nederland. (Deze indeling is gebaseerd op het grotestedenbeleid dat in 1994 is opgezet door de rijksoverheid.) Leerlingen op scholen in kleinere gemeenten geven hun school het laagste rapportcijfer. In de 27 overige steden krijgen scholen het hoogste rapportcijfer (7,0).

Figuur 45: Rapportcijfer voor school; gemiddelde naar stedelijkheid van gebieden

6.4 Welke aspecten zijn het meest bepalend voor de tevredenheid?

In de afgelopen hoofdstukken is een groot aantal onderwerpen aan bod gekomen waarover leerlingen hun mening hebben gegeven. Daarnaast konden leerlingen in het algemeen aangeven hoe tevreden zij zijn over hun schoolkeuze en hun school waarderen met een rapportcijfer. Gemiddeld kregen de scholen in Nederland een 6,9 van hun leerlingen. We hebben al gezien dat de tevredenheid verschilt per leerjaar en onderwijsniveau. Wat bepaalt nou de algehele tevredenheid van leerlingen en de hoogte van het rapportcijfer dat zij hun school geven? Welke onderwerpen hangen het sterkst samen met de tevredenheid?

In tabel 1 is de correlatie tussen het rapportcijfer en de tien items waar het rapportcijfer het sterkst mee samenhangt weergegeven (een overzicht van de samenhang tussen het rapportcijfer en alle 55 oordelen uit de **laksmonitor** is te vinden in bijlage B). De items die in de tabel zijn opgenomen zijn goede voorspellers voor het rapportcijfer dat leerlingen geven aan hun school.

Het oordeel dat het sterkst samenhangt met het rapportcijfer is de tevredenheid over de schoolkeuze. Deze bevinding is niet verrassend, aangezien ook dit een algemeen oordeel betreft. Daarna zijn de regels op school, de sfeer op school en de manier waarop klachten worden behandeld goede voorspellers. Opvallend is dat pas op plaats zeven een oordeel staat dat betrekking heeft op onderwijskwaliteit, namelijk of de lessen nut hebben. Leerlingen wegen zaken als sfeer, regels, behandeling door docenten en hulp bij klachten of een beperking zwaar mee in hun algemene oordeel. Uiteraard heeft slechts een klein deel van de leerlingen een beperking, maar voor de leerlingen die dat hebben is de omgang hiermee door school van grote waarde. In de top tien komen in totaal drie oordelen over docenten voor. De docenten spelen dus een grote rol bij het beeld dat een leerling over de school vormt en weegt zwaar mee in het rapportcijfer dat leerlingen aan hun school geven.

Tabel 1: De 10 oordelen in de laksmonitor die het sterkst samenhangen met het rapportcijfer voor de school

Vraag	Correlatie	Aantal leerlingen
1. <i>Tevredenheid over mijn keuze voor deze school</i>	0,69	55.263
2. <i>De regels op school</i>	0,49	55.263
3. <i>De sfeer op school</i>	0,49	55.263
4. <i>De manier waarop klachten worden behandeld op school</i>	0,47	55.263
5. <i>Hoe docenten met mij omgaan</i>	0,47	55.263
6. <i>Hoeveel rekening de school met mijn beperking houdt</i>	0,45	7.753
7. <i>Of lessen zin hebben</i>	0,43	55.263
8. <i>Wat mijn docenten van hun vak weten</i>	0,43	55.263
9. <i>Hulp krijgen bij persoonlijke problemen</i>	0,43	46.501
10. <i>Of docenten mij motiveren</i>	0,42	55.263

Bron: **laksmonitor** 2012. Pearson correlaties; alle correlaties zijn significant: $p < .001$.

6.5 Veranderingen ten opzichte van de laksmonitor 2010

Het rapportcijfer dat leerlingen hun school geven, daalt ten opzichte van 2010 van een 7,2 naar een 6,9; nog steeds een ruime voldoende. Er zijn dit jaar ten opzichte van de eerste **laksmonitor** minder leerlingen die hun school een 9 of een 10 geven. In 2010 gaf 12 procent een rapportcijfer 9 of hoger, in 2012 doet nog 9 procent dat. Leerlingen staan dit jaar ook iets minder sterk achter

hun schoolkeuze, in 2010 gaf 72 procent aan tevreden te zijn over de keuze voor de huidige school, in 2012 geldt dat voor 69 procent.

6.6 Samenvatting

De leerlingen in het Nederlandse voortgezet onderwijs zijn over het algemeen tevreden over hun schoolkeuze. Van alle leerlingen is 69 procent (heel) tevreden over hun schoolkeuze. Met een gemiddeld rapportcijfer van 6,9 krijgen de scholen een ruime voldoende.

De tevredenheid over de keuze voor de school is van grote invloed op het rapportcijfer dat de leerling geeft. Andere zaken die van invloed zijn op de hoogte van het rapportcijfer blijken deels buiten de kwaliteit van het onderwijs zelf te liggen en vooral te maken te hebben met zaken die er voor zorgen dat leerlingen zich thuis voelen op school: sfeer, huisregels, behandeling van klachten, omgang van docenten en hulp bij persoonlijke problemen. Deze hebben niet direct met de inhoud van de lessen te maken maar zijn wel belangrijke randvoorwaarden om optimaal les te kunnen volgen.

7 Samenvatting en visie van het LAKS

7.1 Samenvatting

In dit hoofdstuk is per hoofdstuk een samenvatting van de belangrijkste resultaten te vinden.

Leerlingenparticipatie

Scholieren weten of er een leerlingenraad op school is, maar minder dan de helft is bekend met de medezeggenschapsraad. Leerlingen willen vooral meer dan nu het geval is inspraak in de besluiten die genomen worden door school: een derde van de leerlingen vindt de mogelijkheid tot inspraak op dit aspect te weinig.

Het totaaloordeel over inspraak is in 2012 aanzienlijk lager dan in 2010. De tevredenheid op dit onderwerp is met bijna een kwart afgenomen. Er zijn minder scholieren op de hoogte van het bestaan van een leerlingenraad én van de medezeggenschapsraad. Die ontwikkeling zit voor een deel in een stijging van de onbekendheid met inspraakmogelijkheden: in deze tweede meting van de **laksmonitor** gaven leerlingen vaker aan dat zij niet wisten of één van beide inspraakorganen op school actief is.

Lessen en toetsen

Ruim de helft van de leerlingen is tevreden met het gebruikte lesmateriaal, vooral met het praktijkmateriaal is men tevreden. Leerlingen zijn matig tevreden over het gebruik van ICT in de klas. Zo is over hoe de techniek werkt bijna een kwart ontevreden. Verder vinden veel scholieren dat er weinig lesuitval is. Over het lesrooster is de tevredenheid daarentegen niet groot: minder dan de helft van alle leerlingen is tevreden met het rooster. Over toetsing in het algemeen is ook minder dan de helft tevreden.

Leerlingen zijn ten opzichte van 2010 minder positief in hun totaaloordeel ten aanzien van het gebruik van ICT in de klas (2010: 48%, 2012: 43%). Het grootste verschil in oordelen over ICT vinden we in de waardering van de mate waarin het wordt gebruikt. In 2010 was hierover 49 procent van de leerlingen tevreden, in 2012 is dat gedaald tot 41 procent. Daarnaast daalt de tevredenheid over de manier waarop docenten met ICT werken. Over toetsen oordelen scholieren ook slechter dan in 2010: zij zijn minder vaak tevreden over het op tijd te horen krijgen dat er een toets is, over de snelheid waarmee de uitslag van een toets gegeven wordt en over de manier waarop leerstof terugkomt in een toets.

Docenten en begeleiding

De tevredenheid van leerlingen over de docenten wisselt per onderwerp. Over de vakken kennis van docenten zijn leerlingen zeer te spreken, maar de mate waarin zij door docenten gemotiveerd worden, wordt een stuk minder positief beoordeeld. Dat hangt ook samen met de invulling van de lessen: minder dan de helft van de leerlingen vindt dat de gegeven lessen zinvol zijn. Ook mag de hoeveelheid praktijk in de les van veel leerlingen anders, met name in het havo en vwo. Van alle keuze- en voorlichtingsmomenten zijn leerlingen het minst te spreken over de begeleiding over en voorbereiding op een vervolgstudie. Bij de informatie over eindexamens zien we hetzelfde beeld, zij het iets positiever.

Over docenten in het algemeen zijn scholieren in 2012 even tevreden als in 2010. Ze zijn wel tevredener over de mate waarin vakken op elkaar aansluiten en de hoeveelheid huiswerk die wordt opgegeven. Het nut van de lessen wordt in 2012 minder vaak positief beoordeeld (2010: 49%, 2012: 43%), net als de beroepsstage als geheel. Het oordeel van de leerlingen over de begeleiding bij keuzes blijft stabiel.

Schoolorganisatie

Over de onderwijsvoorzieningen is minder dan de helft van de leerlingen tevreden. Hieronder vallen bijvoorbeeld het aantal computers, zelfstudie-uren en studieplekken. Het minst tevreden is men over het aantal zelfstudie-uren: een derde is hier tevreden over, 27 procent rondt ontevreden. Over de sfeer en veiligheid op school is een ruime meerderheid van de leerlingen tevreden

(62%). Leerlingen zijn minder te spreken over het deelaspect 'kennis van rechten en plichten'. Minder dan de helft van de leerlingen geeft aan dat hij of zij hier tevreden over is. Twee derde van de leerlingen in het derde leerjaar of hoger zegt dat school weinig doet tegen pesten. De tevredenheid over de faciliteiten op school laat ook te wensen over. Vooral over de hygiëne van de toiletten zijn veel leerlingen rondt teleurgesteld. De conciërges worden wel met tevredenheid ontvangen. Ook al doet school naar de mening van leerlingen niet altijd voldoende aan pestbeleid, een derde van de leerlingen vindt het wel belangrijk dat er regels tegen pesten bestaan.

Leerlingen geven dit jaar minder vaak een positief totaaloordeel over de onderwijsvoorzieningen op hun school dan in de eerste **laks**monitor. Het grootste verschil zien we bij de tevredenheid over het aantal computers op school: hier daalt het positieve oordeel van 63 procent in 2010 naar 53 procent in 2012. Over de sfeer en veiligheid binnen de school blijft het oordeel stabiel. Het percentage leerlingen met een handicap is ten opzichte van 2010 gestegen. Zij blijven stabiel in hun oordeel over de wijze waarop op school met hun beperking wordt omgegaan.

Algemene tevredenheid

Het rapportcijfer dat leerlingen hun school geven, daalt ten opzichte van 2010 van een 7,2 naar een 6,9. Daarbij heeft het aantal leerlingen op school weinig invloed op de tevredenheid van leerlingen: kleine scholen tot 250 leerlingen doen het net zo goed als grote scholen met 1.500 leerlingen.

Op de hoogte van het rapportcijfer hebben, naast de kwaliteit van de lessen, zaken die zorgen dat leerlingen zich thuis voelen op school, zoals sfeer, huisregels en omgang met docenten een grote invloed.

Ook is te zien dat leerlingen naar mate ze langer op school zitten, minder tevreden worden, iets wat in 2010 was dat ook al aan de orde. Naar aanleiding daarvan heeft Research voor Beleid in opdracht van LAKS het onderzoek *Kritisch of Ontevreden?* (2011) uitgevoerd. Daaruit bleek dat het niet zorgwekkend is dat scholieren ontevredener worden.

7.2 Visie

In dit hoofdstuk geeft het LAKS zijn visie op de meest opvallende punten uit de LAKS-monitor 2012. Het LAKS doet daarnaast aanbevelingen hoe scholen deze punten kunnen aanpakken.

Achteruitgang in leerlingenparticipatie

Voor het LAKS is leerlingenparticipatie één van de belangrijkste thema's. Leerlingen hebben vaak een andere visie op beleid, doordat zij in de praktijk ervaren hoe beleidsbeslissingen uitpakken. Het is daarom noodzakelijk dat

leerlingen op een structurele manier betrokken zijn bij de beleidsvorming van de school. Helaas gaat de tevredenheid op dit punt met grote sprongen achteruit: inmiddels is een kwart minder leerlingen tevreden over de participatie ten opzichte van vorig jaar. Bijna dertig procent van de leerlingen is ronduit ontevreden over hoe zij mee kunnen praten over besluitvorming op school. Twee jaar terug was dit nog 19 procent. Dat is schokkend. Een mogelijke verklaring voor de grote ontevredenheid is de onbekendheid van de participatieorganen. Zo weet nog niet de helft van de scholieren dat er een medezeggenschapsraad op school is. Dit is essentieel voor een goede vorm van vertegenwoordiging. Het is in ieders belang dat de leerlingenparticipatie goed op orde is. Zowel de scholen als de minister moeten hun verantwoordelijkheden nemen om ervoor te zorgen dat de leerlingenparticipatie op een goede manier gewaarborgd is. Zelf zoekt het LAKS steeds naar nieuwe manieren om haar activiteiten op dit punt te verbeteren.

ICT: onmisbare factor maar slechte beheersing

In de 21^e eeuw is ICT steeds belangrijker geworden. Ook zijn er meer mogelijkheden om lesstof op een aantrekkelijke manier te presenteren. Daardoor worden leerlingen meer geboeid en sneller verleid om zelf aan de slag te gaan. ICT moet een grote toegevoegde waarde hebben binnen de school en is tegenwoordig een onmisbare factor in het onderwijs.

Helaas worden op teveel scholen de mogelijkheden van ICT niet goed ingezet. Niet meer dan 41 procent is tevreden met de hoeveelheid gebruikte ICT. Ook geven leerlingen aan dat de docenten niet goed met de computer overweg kunnen en dat de werking van de ICT vaak te wensen overlaat. Het valt te betreuren dat de algemene tevredenheid enkel verder is gedaald, terwijl scholen sinds de vorige monitor twee jaar de tijd hebben gehad om verbeteringen aan te brengen.

Op het gebied van ICT blijkt het vaak noodzakelijk dat docenten zich laten bijscholen. Op dit gebied kunnen docenten veel leren van hun leerlingen. Zij zijn als geen ander in staat om hun eigen docenten te helpen bij het gebruik van de multimedia. Het is van belang dat dit zo snel mogelijk gebeurt om zo de digitalisering van leermiddelen bij te kunnen houden.

Invulling lessen grote bron van ontevredenheid

Zinnige lessen zijn cruciaal binnen het voortgezet onderwijs. Voorwaarden daarvoor zijn: voldoende bekwame docenten, een kwalitatieve invulling van de uren en goede onderwijsvoorzieningen.

Uit de oordelen van de leerlingen blijkt dat aan deze voorwaarden niet wordt voldaan. Over de docenten bestaat een wisselend beeld: scholieren zijn in het algemeen meer tevreden geworden over hun docenten. Vooral de vakkennis

van de docenten geeft leerlingen een goed gevoel. De manier van lesgeven laat echter vaker te wensen over: zowel de indeling van de lessen, als de hoeveelheid praktijk in de lessen vinden veel leerlingen problematisch.

Ook geven scholieren aan dat docenten hun moeilijk kunnen motiveren. Bijna een derde van de scholieren is uitgesproken ontevreden over het aantal zelfstudie-uren. Nog niet de helft van alle leerlingen vindt de reguliere lessen zinvol. In 6 vwo ligt dit percentage nog veel lager: hier is 26 procent tevreden.

Dit maakt op een pijnlijke manier duidelijk dat er in het onderwijs nog veel verbeterd moet worden. Aan verschillende kanten moet worden gezorgd dat de kwaliteit op orde komt. Leerlingen storen zich aan de gebrekkige middelen en de invulling van de lessen. Daar moeten scholen in investeren door voorzieningen zoals computers en studieplekken te verbeteren. Voor scholieren belangrijke, praktische zaken, zoals slordige communicatie over roosterwijzigingen en de slechte hygiëne op de toiletten, verdienen ook meer aandacht.

Begeleiding bij studiekeuze in examenjaar slechter

Naast de primaire taak van de school – het geven van goed onderwijs – houdt de school zich ook bezig met de ontwikkeling van de scholieren. Een belangrijk deel hiervan zijn de keuzes die scholieren maken over met name de profielen en de studie.

Leerlingen zijn in het algemeen niet ontevreden over het hele proces rondom de profielkeuze. Veel leerlingen zijn zelfs achteraf nog meer tevreden over de gemaakte keuze. Dat is heel goed, aangezien met de profielkeuze de basis wordt gelegd voor een keuze voor een vervolgonderwijs.

Opmerkelijk genoeg zijn leerlingen beduidend minder tevreden over het proces rondom de keuze voor de vervolgonderwijs ten opzichte van de profielkeuze. Dat is een zorgwekkend gegeven, aangezien de studiekeuze cruciaal is voor de latere loopbaan. Veel studenten vallen tijdens hun opleiding uit door verkeerde keuzes, die op het voortgezet onderwijs voorkomen had kunnen worden bij betere keuzebegeleiding.¹ Het is belangrijk dat scholen meer verantwoordelijkheid nemen als het gaat om keuzebegeleiding.

¹Inspectie van het Onderwijs (april 2009), Aandacht voor diversiteit in het hoger onderwijs, Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

Een dalende tendens

Scholieren geven hun school een 6,9. Dat is drie tiende punt lager dan het gemiddelde in 2010. Ook een 6,9 is een voldoende, maar dit signaal moet serieus genomen worden. Terwijl op allerlei manieren geprobeerd wordt om het onderwijs naar een hoger plan te tillen, blijkt uit het oordeel van de scholieren, om wie het uiteindelijk gaat, dat die stijgende lijn op papier een dalende lijn is in de praktijk.

Voor scholieren geldt dat het rapportcijfer van de school voor een belangrijk gedeelte samenhangt met de sfeer op school. Ook de omgang door docenten speelt een grote rol. Daaruit blijkt dat scholieren niet enkel waarde hechten aan goed onderwijs, maar dat de sociale functie van de school voor scholieren richtinggevend is voor het waardeoordeel van de school. Een goede school heeft naast goede lessen ook een belangrijke sociale functie. Scholen moeten over de invulling van de taak van de school in gesprek gaan met de leerlingen, aangezien zeker op dit gebied nog veel misverstanden bestaan tussen schoolleiding, docenten en leerlingen.

Conclusie

De leerlingen geven een signaal dat het slechter gaat met het onderwijs. De daling van het leerlingenoordeel moet met spoed worden omgezet in een stijging om de onderwijskwaliteit op peil te houden. Daartoe moet door scholen en overheid de juiste beslissingen worden genomen, waarbij het van essentieel belang is dat leerlingen in de besluitvorming betrokken worden. De focus moet liggen op het verbeteren van de lessen en daar moet ICT een prominente rol in spelen.

Bijlage A: Respons naar achtergrondkenmerken

Tabel 2 - Verdeling respons naar leerjaar

	Aantal	%
leerjaar 1	13.127	23,8
leerjaar 2	10.342	18,7
leerjaar 3	18.859	34,1
leerjaar 4	8.181	14,8
leerjaar 5	3.569	6,5
leerjaar 6	1.185	2,1

Bron: **laks**monitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 3 - Verdeling respondenten naar niveau (5 niveaus)

	Aantal	%
brugklas	24.040	43,5
pro	325	0,6
vmbo	13.736	24,9
havo	8.460	15,3
vwo	8.702	15,7

Bron: **laks**monitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 4 - Verdeling respondenten naar niveau (7 niveaus)

	Aantal	%
brugklas vmbo/havo	3.769	6,8
brugklas havo/vwo	4.712	8,5
brugklas vmbo/havo/vwo	1.592	2,9
pro	591	1,1
vmbo	22.190	40,2
havo	10.528	19,1
vwo	11.881	21,5

Bron: **laks**monitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 5 - Verdeling respondenten naar geslacht

	Aantal	%
jongens	26.806	48,5
meisjes	28.457	51,5

Bron: **laks**monitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 6 - Verdeling respons naar etniciteit

	Aantal	%
autochtoon	45.749	82,8
allochtoon	9.514	17,2

Bron: laksmonitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 7 - Verdeling respondenten naar leeftijd

	Aantal	%
10	9	0,0
11	119	0,2
12	6.989	12,6
13	10.861	19,7
14	13.838	25,0
15	12.444	22,5
16	6.675	12,1
17	3.097	5,6
18	957	1,7
19	147	0,3
20	10	0,0
21	15	0,0

Bron: laksmonitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 8 - Verdeling respondenten naar leerweg (vmbo)

	Aantal	%
basisberoepsgerichte leerweg	4.468	20,3
kaderberoepsgerichte leerweg	6.406	29,1
gemengde leerweg	2.178	9,9
theoretische leerweg (vmbo tl)	8.945	40,7

Bron: laksmonitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 9 - Verdeling respondenten naar sector (vmbo)

	Aantal	%
landbouw	2.544	18,7
techniek	2.520	18,5
zorg en welzijn	3.673	27,0
economie	3.411	25,1
combinatie	1.444	10,6

Bron: laksmonitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 10 - Verdeling respondenten naar profiel (havo/vwo)

	Aantal	%
cultuur & maatschappij	1.288	15,1
economie & maatschappij	3.379	39,7
natuur & gezondheid	2.129	25,0
natuur & techniek	1.707	20,1

Bron: laksmonitor 2012, ongewogen aantallen

Tabel 11 - Verdeling respondenten naar provincie

	Aantal	%
Friesland	4.159	7,5
Drenthe	1.690	3,1
Overijssel	7.270	13,2
Flevoland	1.853	3,4
Gelderland	6.813	12,3
Utrecht	1.427	2,6
Noord-Holland	9.322	16,9
Zuid-Holland	4.722	8,5
Zeeland	384	0,7
Noord-Brabant	13.362	24,2
Limburg	3.706	6,7
Groningen	555	1,0

Bron: laksmonitor 2012, ongewogen aantallen

Bijlage B: Samenhang tussen losse stellingen en rapportcijfer voor de school

Tabel 12: Correlatie van het antwoord per vraag met het uiteindelijke rapportcijfer voor de school – gesorteerd op hoogte correlatie

Vraag	Correlatie	Aantal leerlingen
1 Tevredenheid over mijn keuze voor deze school	0,69	55.263
2 De regels op school	0,49	55.263
3 De sfeer op school	0,49	55.263
4 De manier waarop klachten worden behandeld op school	0,47	55.263
5 Hoe docenten met mij omgaan	0,47	55.263
6 Hoeveel rekening de school met mijn beperking houdt	0,45	7.753
7 Of de lessen zin hebben	0,43	55.263
8 Wat mijn docenten van hun vak weten	0,43	55.263
9 Hulp krijgen bij persoonlijke problemen	0,43	46.501
10 Of docenten mij motiveren	0,42	55.263

11	Of leerlingen kunnen meepraten besluiten van mijn school	0,42	49.710
12	De veiligheid op school	0,42	55.263
13	De begeleiding bij de overgang van basisschool naar middelbare school	0,41	13.125
14	Wat ik weet mijn rechten en plichten	0,41	55.263
15	De klaslokalen	0,40	55.263
16	Hoe docenten leerlingen bij de les betrekken	0,40	55.263
17	Hoe docenten lesmateriaal zoals boeken gebruiken	0,40	55.263
18	Informatie eindexamens	0,40	7.262
19	Hoe ik begeleid word bij zelfstandig werken	0,39	55.263
20	De studieplekken op school	0,38	50.378
21	De bibliotheek/mediatheek	0,37	48.287
22	Dat ik weet wat ik moet leren	0,37	55.263
23	Of ik op tijd weet dat ik een toets heb	0,36	55.263
24	Hoe de leerstof terugkomt in een toets	0,36	55.263
25	Hoe schoon het is op school	0,36	55.263
26	De hoeveelheid theorie die ik krijg in de lessen	0,35	55.263
27	Buitenschoolse activiteiten	0,35	50.257
28	Het lesmateriaal zoals boeken	0,35	55.263
29	Praktijkmateriaal voor gym/techniek/kunst	0,34	55.263
30	Hoe vakken op elkaar aansluiten	0,34	55.263
31	De kantine	0,34	54.041
32	De beoordeling van mijn antwoorden op de toetsen	0,34	55.263
33	Voorlichting bij mijn profiel/sectorkeuze	0,34	35.057
34	De leerlingenraad	0,33	37.860
35	Het gebruik van opdrachten en groepswerk	0,33	55.263
36	De begeleiding van school tijdens mijn beroepsstage	0,33	8.255
37	Mijn mentor/tutor/coach	0,33	55.263
38	Het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen	0,32	55.263
39	Het aantal computers op school	0,32	54.298
40	Begeleiding en voorbereiding op een vervolgstudie	0,32	20.922
41	Hoe docenten met ICT werken	0,32	55.263
42	Hoe de lesstof digitaal wordt gepresenteerd	0,32	55.263
43	Hoeveel ICT er wordt gebruikt	0,30	55.263
44	Hoe goed de ICT werkt	0,30	55.263
45	Mijn profiel/sectorkeuze	0,30	22.138
46	Mijn rooster	0,30	55.263
47	Hoe snel ik de uitslag van een toets krijg	0,29	55.263
48	De hoeveelheid praktijk	0,29	55.263
49	De mate waarin ik gehoord word door de leerlingenraad of medezeggenschapsraad	0,29	39.275
50	De mate waarin mijn school het mogelijk maakt mij bezig te houden met de medezeggenschapsraad	0,29	16.735
51	Hoe schoon de toiletten zijn	0,29	55.263
52	Het aantal zelfstudie-uren	0,28	45.001
53	De conciërges	0,26	55.263

54	Wat ik geleerd heb tijdens mijn beroepsstage	0,23	8.255
55	De begeleiding op mijn beroepsstageplaats	0,22	8.255

Bron: **laks**monitor 2012, ongewogen aantallen

Bijlage C: Clusterindeling

Tabel 13: Clusterindeling

Cluster	Cronbach's Alpha
ICT	.807
Over hoe docenten met ICT werken ben ik ...	
Over hoe goed de ICT werkt ben ik...	
Over hoe de lesstof digitaal wordt gepresenteerd ben ik...	
Over hoeveel ICT er wordt gebruikt ben ik...	
Toetsen	.807
Over of ik op tijd weet dat ik een toets heb ben ik...	
Over dat ik weet wat ik moet leren ben ik...	
Over hoe snel ik de uitslag van een toets krijg ben ik...	
Over hoe de leerstof terugkomt in een toets ben ik...	
Over de beoordeling van mijn antwoorden op de toetsen ben ik...	
Onderwijsvoorzieningen	.743
Over hoe ik begeleid word bij zelfstandig werken ben ik...	
Over de klaslokalen ben ik...	
Over de studieplekken op school ben ik...	
Over het aantal zelfstudie-uren ben ik...	
Over het aantal computers op school ben ik...	
Veiligheid en sfeer	.758
Over de veiligheid op school ben ik...	
Over de sfeer op school ben ik...	
Over mijn mentor/tutor/coach ben ik...	
Over hulp krijgen bij persoonlijke problemen ben ik...	
Over wat ik weet over mijn rechten en plichten ben ik...	
Faciliteiten	.749
Over de bibliotheek/mediatheek ben ik...	
Over de conciërges ben ik...	
Over hoe schoon het is op school ben ik...	
Over de kantine ben ik...	
Over hoe schoon de toiletten zijn ben ik...	
Over de regels op school ben ik...	

Inspraak .842

Over of leerlingen kunnen meepraten over besluiten van mijn school ben ik...

Over de leerlingenraad ben ik...

Over de mate waarin ik gehoord word door de leerlingenraad of medezeggenschapsraad ben ik...

Over de mate waarin mijn school het mogelijk maakt mij bezig te houden met de medezeggenschapsraad ben ik...

Over de manier waarop klachten worden behandeld op school ben ik...

Vmbo-stage .846

Over wat ik geleerd heb tijdens mijn beroepsstage ben ik...

Over de begeleiding op mijn beroepsstageplaats...

Bijlage D: Vragenlijst van de LAKS-Monitor 2012

Voorafgaand aan de vragen over jouw school en onderwijs volgen hier eerst ongeveer 10 algemene vragen.

Algemeen

Ben je man of vrouw?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

Wat is je geboortedatum?

dag _____ maand _____ jaar _____

In welk leerjaar zit je?

- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5
- ☐ 6

Welk type school volg je? Brugklas vmbo/havo ga naar vraag 8

- ☐ Brugklas havo/vwo ga naar vraag 8
- ☐ Brugklas vmbo/havo/vwo ga naar vraag 8
- ☐ Praktijkonderwijs ga naar vraag 8
- ☐ Vmbo ga naar vraag 5
- ☐ Havo ga naar vraag 6

- ☐ Vwo ga naar vraag 6

Welke leerweg volg je? Alleen voor vmbo. Twee antwoorden mogelijk.

- ☐ Basisberoepsgerichte leerweg
- ☐ Kaderberoepsgerichte leerweg
- ☐ Gemengde leerweg
- ☐ Theoretische leerweg (vmbo-t)

Welk profiel heb je gekozen? Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger. Indien je meerdere profielen volgt, kies dan je hoofdprofiel.

- ☐ Cultuur & Maatschappij
- ☐ Economie & Maatschappij
- ☐ Natuur & Gezondheid
- ☐ Natuur & Techniek
- ☐ Nog geen profiel gekozen

Welke sector heb je gekozen? Alleen voor vmbo leerjaar 3 of hoger. Kies één antwoord.

- ☐ Landbouw
- ☐ Techniek
- ☐ Zorg en Welzijn
- ☐ Economie

Waar ben je geboren?

- ☐ Nederland
- ☐ Suriname
- ☐ Antillen (inclusief Aruba)
- ☐ Marokko
- ☐ Turkije
- ☐ Een ander land in het Midden-Oosten
- ☐ Voormalig Joegoslavië
- ☐ Molukken
- ☐ Een ander Europees land
- ☐ Noord Amerika, Oceanië (Australië, Nieuw-Zeeland), Japan of Indonesië/ Nederlands Indië
- ☐ Een ander land in Azië, Afrika of Zuid-Amerika

Waar is je moeder geboren?

- ☐ Nederland
- ☐ Suriname
- ☐ Antillen (inclusief Aruba)
- ☐ Marokko
- ☐ Turkije
- ☐ Een ander land in het Midden-Oosten
- ☐ Voormalig Joegoslavië

- o Molukken
- o Een ander Europees land
- o Noord Amerika, Oceanië (Australië, Nieuw-Zeeland), Japan of Indonesië/
Nederlands Indië
- o Een ander land in Azië, Afrika of Zuid-Amerika

Waar is je vader geboren?

- o Nederland
- o Suriname
- o Antillen (inclusief Aruba)
- o Marokko
- o Turkije
- o Een ander land in het Midden-Oosten
- o Voormalig Joegoslavië
- o Molukken
- o Een ander Europees land
- o Noord Amerika, Oceanië (Australië, Nieuw-Zeeland), Japan of Indonesië/
Nederlands Indië
- o Een ander land in Azië, Afrika of Zuid-Amerika

Instructie

Je staat nu aan het begin van de vragen over je onderwijs. Dit zijn 14 thema's, zoals bijvoorbeeld: lessen, toetsen en docenten.

Je kunt jouw tevredenheid aangeven door een van de vijf hokjes aan te kruisen.

Voorbeeld:

Over wat ik leer op school ben ik ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
heel tevreden :-D :-) :-! :-(- }-(heel ontevreden

Als een vraag niet van toepassing is of je het antwoord niet weet, kun je bij sommige vragen n.v.t. aankruisen. N.v.t. betekent: niet van toepassing.

Hoe tevreden ben je over de organisatie op school?

Hoeveel lessen vallen er uit? heel weinig ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel veel

Over het op tijd doorgeven
van roosterwijzigingen ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over mijn rooster ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Het bijhouden van afwezigheid
gebeurt heel weinig ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel veel

Of school er op let of je niet
aanwezig bent in de les. heel weinig ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel veel

Over buitenschoolse activiteiten
ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden
n.v.t. ☐

Hoe tevreden ben je over het lesmateriaal?

Over het lesmateriaal
zoals boeken ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over hoe docenten lesmateriaal
zoals boeken gebruiken ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over praktijkmateriaal voor
gym/techniek/kunst ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Hoe tevreden ben je over je docenten?

Dit is niet makkelijk in te vullen, want het verschilt natuurlijk per vak en docent, maar probeer toch een gemiddelde voor docenten op jouw school in te vullen!

Over hoe docenten
met mij omgaan ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Ik kan met mijn vragen
terecht bij mijn docenten zeer zeker ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ helemaal niet

Over hoe docenten leerlingen
bij de les betrekken ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over wat mijn docenten
van hun vak weten ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over of docenten mij
motiveren ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Hoe tevreden ben je over de manier van lesgeven?

Over de hoeveelheid theorie die ik krijg in de lessen ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Het leren uit boeken of leren door te luisteren naar het verhaal van je docent.

Over de hoeveelheid praktijk die ik krijg in de lessen ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Het leren door te 'doen' in de les, zoals excursies of scheikunde-proefjes in plaats van luisteren of opgaven maken.

Over het gebruik van opdrachten en groepswerk ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over hoe vakken op elkaar aansluiten ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over of de lessen zin hebben ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

De hoeveelheid huiswerk die ik krijg is heel veel ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel weinig

Hoe tevreden ben je over het ICT-gebruik op jouw school?

In dit onderdeel van de vragenlijst kijken we naar het ICT-gebruik op jouw school. Je moet hierbij denken aan bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards

Over hoe docenten met ICT, werken ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards.

Over hoe goed de ICT werkt ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards.

Over hoe de lesstof digitaal wordt gepresenteerd ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over hoeveel ICT er wordt gebruikt ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Met ICT bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards.

Hoe tevreden ben je over de toetsen?

Over of ik op tijd weet dat ik een toets heb ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over dat ik weet wat ik moet leren ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over hoe snel ik de uitslag van een toets krijg ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over hoe de leerstof terugkomt in de toets ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over de beoordeling van mijn antwoorden op de toetsen ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Toetsen die ik krijg zijn meestal heel moeilijk ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel makkelijk

Hoe tevreden ben je over de onderwijsfaciliteiten?

Over hoe ik begeleid word bij zelfstandig werken ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over de klaslokalen ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over de studieplekken op school ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ n.v.t.

Over het aantal zelfstudie-uren ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ n.v.t.

Over het aantal computers op school ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ n.v.t.

Hoe tevreden ben je over de veiligheid en sfeer op school?

Over de veiligheid op school ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden
Over de sfeer op school ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden
Over mijn mentor/tutor/coach ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden
Er wordt wat tegen pesten gedaan	heel veel ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel weinig n.v.t.
Over hulp krijgen bij persoonlijke problemen ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden n.v.t.
Over wat ik weet over mijn rechten en plichten ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden

Hoe tevreden ben je over de voorzieningen / faciliteiten?

Over de bibliotheek/mediatheek ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden n.v.t.
Over de conciërges ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden
Over hoe schoon het is op school ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden
Over de kantine ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden n.v.t.
Over hoe schoon de toiletten zijn ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden
Over de regels op school ben ik	heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	heel ontevreden
Welke regel vind je de belangrijkste?		
☐ Niet pesten		
☐ Op tijd komen		
☐ Niet vechten		

- ☐ Niet discrimineren
- ☐ Geen geweld gebruiken
- ☐ Geen mobiel in de les
- ☐ Niet roken in de school

Op school met een beperking

Heb je een van deze functiebeperkingen, handicaps of ziekte?

We vragen dit om te meten of je school hier goed mee omgaat

- ☐ Geen ga naar vraag 62
- ☐ Blind/slechtziend
- ☐ Doof/slechthorend
- ☐ Bewegingsproblemen/rolstoelgebonden
- ☐ Adhd/concentratieproblemen
- ☐ Psychische problemen
- ☐ Last van vermoeidheid/energietekort
- ☐ Dyslexie/spraak-/taalstoornis
- ☐ Last migraine/ernstige hoofdpijn
- ☐ Rsi
- ☐ Andere handicap/chronische ziekte of functiebeperking

Heb je op school last van je functiebeperkingen, handicaps of ziekte?

Alleen wanneer je een functiebeperking, handicap of ziekte hebt

- ☐ Ja
- ☐ Nee ga naar vraag 62

Over hoeveel rekening de school

hiermee houdt ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Alleen wanneer je een functiebeperking, handicap of ziekte hebt

Heb je nog opmerkingen over de manier waarop de school omgaat met leerlingen met een beperking?

Alleen wanneer je een functiebeperking, handicap of ziekte hebt

Hoe tevreden ben je over de inspraak op school?

Heb je een leerlingenraad op school?

Een groep leerlingen die de belangen van alle leerlingen op school informeel vertegenwoordigt (door bijv. met verbeterplannen voor de school te komen of een

schoolfeest te organiseren)

- ☐ Ja
☐ Nee
☐ Weet ik niet

Heb je een medezeggenschapsraad op school?

In de medezeggenschapsraad bespreken leerlingen, docenten en ouders allerlei belangrijke schooldocumenten met de schoolleiding. De leerlingen zijn formeel voor deze taak gekozen.

- ☐ Ja
☐ Nee
☐ Weet ik niet

Zit je in een leerlingenraad of medezeggenschapsraad?

- ☐ Ja
☐ Nee

Over of leerlingen kunnen

meepraten over besluiten van mijn school ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Hoeveel behoefte heb je aan inspraak op school?

Of je mee mag praten over wat er op school gebeurt.

heel veel ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel weinig

Over de leerlingenraad ben ik heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over de mate waarin ik gehoord word door de leerlingenraad of medezeggenschapsraad ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over de mate waarin mijn school het mogelijk maakt mij bezig te houden met de medezeggenschapsraad ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over de manier waarop klachten worden behandeld op school ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Hoe tevreden ben je over begeleiding bij en/of keuzes tijdens je schooltijd?

Vraag 71: vmbo 2 – 3 – 4, havo 3 – 4 – 5, vwo 3 – 4 – 5

Vraag 72: alleen bovenbouw

Vraag 73: alleen aan eerstejaars stellen

Vraag 74: alleen aan laatste twee jaren stellen

Vraag 75: alleen aan laatstejaars stellen

Over voorlichting bij mijn profiel- of sectorkeuze ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over mijn profiel- of sectorkeuze ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over de begeleiding bij de overgang van basisschool naar middelbare school ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over begeleiding en voorbereiding op een vervolgstudie ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over informatie over eindexamens ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Hoe tevreden ben je over je beroepsstage?

Alleen vmbo

Vraag 77, 78, 79 alleen stellen indien vraag =ja.

Heb je al beroepsstage gelopen?

De beroepsstage is de stage die je loopt om te ontdekken welke baan je later leuk zou vinden. Dit is wat anders dan de maatschappelijke stage.

- ☐ Ja ga naar vraag 77
☐ Nee ga naar vraag 80

Over de begeleiding van school tijdens mijn beroepsstage ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over wat ik geleerd heb tijdens mijn beroepsstage ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Over de begeleiding op mijn beroepsstageplaats ben ik

heel tevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ heel ontevreden

Het algemene oordeel over jouw school

Hoe goed vind je jouw school / welk rapportcijfer geef je jouw school?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ik geef dit cijfer omdat:

Over mijn keuze voor deze school ben ik

heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden

Heb je nog opmerkingen over jouw school of onderwijs die je kwijt wilt?
(max. 200 woorden)

Lijst met figuren en tabellen

Figuren	
Figuur 1:	Oordeel over inspraak; totaaloordeel en stellingen..... 11
Figuur 2:	Oordeel over inspraak; per leerjaar en niveau..... 11
Figuur 3:	Behoeftte aan inspraak; per leerjaar en niveau 14
Figuur 4:	Oordeel over lesmateriaal; totaaloordeel en stellingen 15
Figuur 5:	Oordeel over lesmateriaal; per leerjaar en niveau 16
Figuur 6:	Oordeel over gebruik van ICT; totaaloordeel en stellingen..... 17
Figuur 7:	Oordeel over ICT; per leerjaar en niveau 17
Figuur 8:	Hoeveelheid lesuitval; per leerjaar en niveau 19
Figuur 9:	Oordeel over lesrooster; per leerjaar en niveau..... 19
Figuur 10:	Oordeel over doorgeven roosterwijzigingen; per leerjaar en niveau 20
Figuur 11:	Bijhouden van afwezigheid; per leerjaar en niveau 20
Figuur 12:	Oordeel over buitenschoolse activiteiten; per leerjaar en niveau..... 21
Figuur 13:	Oordeel over toetsing; totaaloordeel en stellingen..... 21
Figuur 14:	Oordeel over toetsing; per leerjaar en niveau 22
Figuur 15:	Moeilijkheidsgraad toetsen; per leerjaar en niveau 24
Figuur 16:	Oordeel over docenten; totaaloordeel en stellingen 26
Figuur 17:	Oordeel over docenten; per leerjaar en niveau 26
Figuur 18:	Ik kan met vragen terecht bij mijn docenten; per leerjaar en niveau 28
Figuur 19:	Oordeel over de manier van lesgeven; totaaloordeel en stellingen..... 28
Figuur 20:	Oordeel over de manier van lesgeven; per leerjaar en niveau..... 29
Figuur 21:	Oordeel over stage vmbo; totaaloordeel en stellingen..... 30
Figuur 22:	Oordeel over stage vmbo; per sector en leerweg 31
Figuur 23:	Oordeel over begeleiding van school tijdens beroepsstage vmbo; per sector en leerweg 32
Figuur 24:	Oordeel over de hoeveelheid huiswerk; per leerjaar en niveau 32
Figuur 25:	Oordeel over de voorlichting bij profiel- of sectorkeuze; per leerjaar en niveau 33
Figuur 26:	Oordeel over de profiel- of sectorkeuze; per leerjaar en niveau..... 34
Figuur 27:	Oordeel over begeleiding en voorbereiding op vervolgstudie; voorlaatste- en laatsteklassers; per niveau..... 34
Figuur 28:	Oordeel over de informatie over eindexamens; alleen laatsteklassers; per niveau.... 35
Figuur 29:	Oordeel over onderwijsvoorzieningen; totaaloordeel en stellingen..... 37
Figuur 30:	Oordeel over onderwijsvoorzieningen; per leerjaar en niveau..... 38
Figuur 31:	Oordeel over sfeer en veiligheid; totaaloordeel en stellingen..... 40
Figuur 32:	Oordeel over sfeer en veiligheid; per leerjaar en niveau..... 41
Figuur 33:	Aandacht van school voor pestbeleid; per leerjaar en niveau..... 43
Figuur 34:	Oordeel over faciliteiten en voorzieningen op school; totaaloordeel en stellingen 44
Figuur 35:	Oordeel over faciliteiten en voorzieningen op school; per leerjaar en niveau 44
Figuur 36:	Oordeel over rekening houden met beperking door school; per leerjaar en niveau... 47
Figuur 37:	Tevredenheid over schoolkeuze; per leerjaar en niveau..... 50
Figuur 38:	Tevredenheid over schoolkeuze; naar geslacht en etniciteit 50
Figuur 39:	Tevredenheid over schoolkeuze; naar leeftijd 50
Figuur 40:	Rapportcijfer voor school; gemiddelde per leerjaar en totaalscore 51

Figuur 41:	Rapportcijfer voor school; gemiddelde per niveau	51
Figuur 42:	Rapportcijfer voor school; gemiddelde naar geslacht en etniciteit.....	52
Figuur 43:	Rapportcijfer voor school; gemiddelde naar leeftijd	52
Figuur 44:	Rapportcijfer voor school; gemiddelde naar schoolomvang (aantal leerlingen)	53
Figuur 45:	Rapportcijfer voor school; gemiddelde naar stedelijkheid van gebieden	53

Tabellen

Tabel 1:	De 10 oordelen in de laksmonitor die het sterkst samenhangen met het rapportcijfer voor de school.....	54
Tabel 2:	Verdeling respons naar leerjaar	61
Tabel 3:	Verdeling respondenten naar niveau (5 niveaus).....	61
Tabel 4:	Verdeling respondenten naar niveau (7 niveaus).....	61
Tabel 5:	Verdeling respondenten naar geslacht.....	61
Tabel 6:	Verdeling respondenten naar etniciteit.....	62
Tabel 7:	Verdeling respondenten naar leeftijd.....	62
Tabel 8:	Verdeling respondenten naar leerweg (vmbo).....	62
Tabel 9:	Verdeling respondenten naar sector (vmbo)	62
Tabel 10:	Verdeling respondenten naar profiel (havo/vwo).....	63
Tabel 11:	Verdeling respondenten naar provincie.....	63
Tabel 12:	Correlatie van het antwoord per vraag met het uiteindelijke rapportcijfer voor de school – gesorteerd op hoogte correlatie	63
Tabel 13:	Clusterindeling	65

